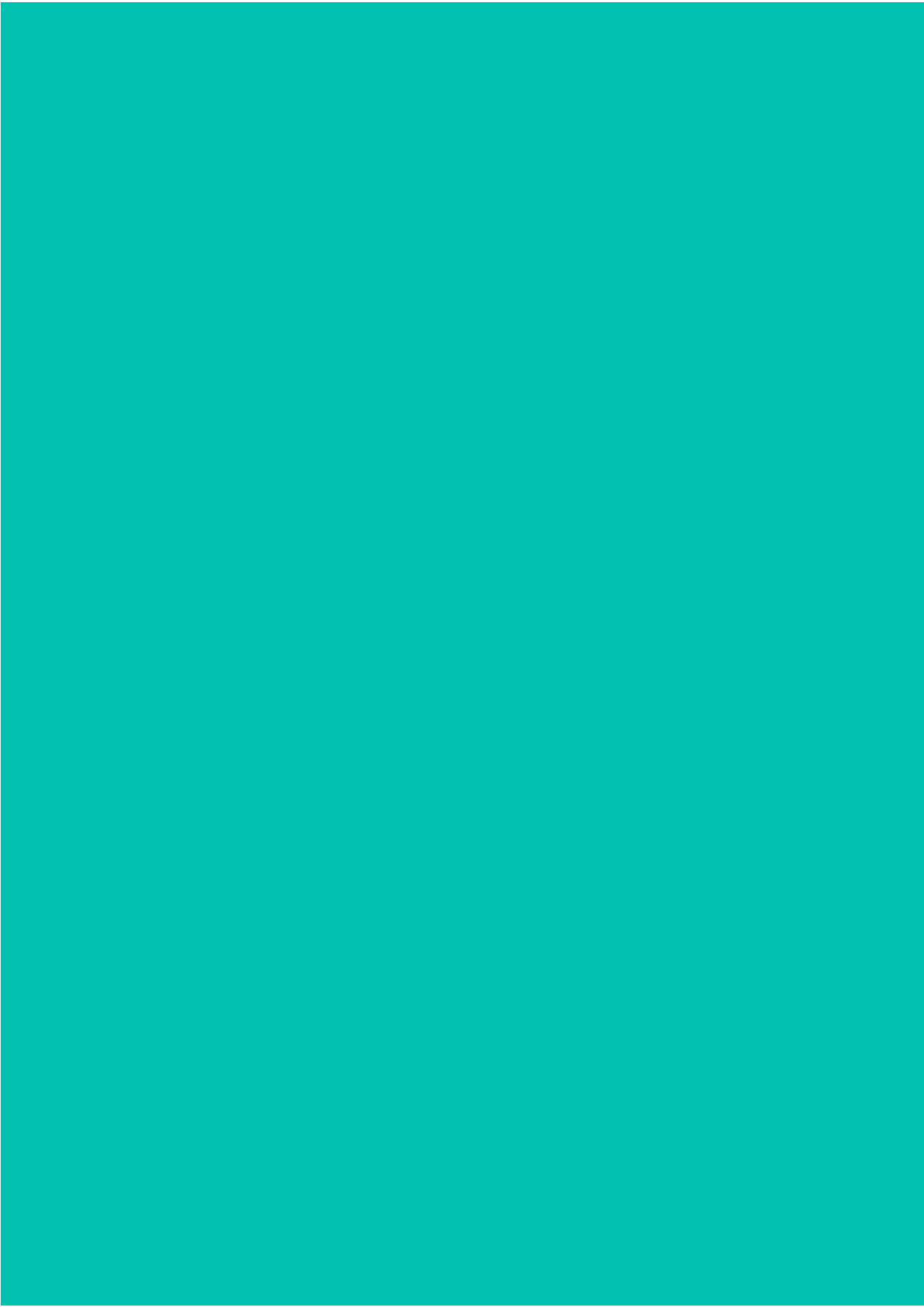

Overblik over tilskuds- og udligningssystemet.....	5
1.1 Tilskuds- og udligningsordninger	5
1.2 Tidsplan for tilskud og udligning	6
Det generelle udligningssystem.....	9
2.1 Udligning af udgiftsbehov	9
2.2 Udligning af beskatningsgrundlag.....	10
2.3 Overudligning	13
2.4 Særlig kompensation.....	14
Andre udligningsordninger	16
3.1 Udligning af selskabsskat.....	16
3.2 Udligning af dækningsafgift af offentlige ejendomme	16
3.3 Udligning af kommunernes merudgiftsbehov vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere.....	17
Bloktilskud.....	19
4.1 Fastsættelse og fordeling af bloktilskud.....	19
4.2 Betinget bloktilskud	20
4.3 Nedsættelse af bloktilskuddet, hvis udgiftsrammerne overskrides	20
Andre tilskudsordninger.....	22
5.1 Finansieringstilskud.....	23
5.2 Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	23
5.3 Tilskud til et generelt løft af ældreplejen	23
5.4 Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	23
5.5 Tilskud til en værdig ældrepleje.....	24
5.6 Tilskud til bekæmpelse af ensomhed på ældreområdet.....	24
5.7 Tilskud til udsatte ø- og yderkommuner.....	24
5.8 Tilskud til udsatte hovedstadskommuner.....	25
5.9 Tilskud til grænsenære kommuner	25
5.10 Tilskud til kommuner med høj kriminalitet i boligområdet	26
5.11 Tilskud til Furesø Kommune	26
5.12 Tilskud til vanskeligt stillede kommuner.....	26
5.13 Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår	26

5.14 Overgangsordning vedrørende udligningsreformen.....	27
5.15 Kompensationsordning for 2024 til kommuner med nettotab som følge af ændring i dækningsafgiften	27
5.16 Tilskud til kommuner med mindre øer.....	28
5.17 Tilskud til kommuner på øer uden fast forbindelse	28
5.18 Tilskud til nedsættelse af taksterne for godstransport til og fra visse øer	29
5.19 Tilskud til nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer.....	29
5.20 Momskompensation	30
5.21 Tilskud til færgedrift.....	30
Reguleringer af tilskud og det skrå skatteloft.....	33
6.1 Midtvejsregulering af bloktilskuddet for 2023.....	33
6.2 Modregning vedrørende parkeringsindtægter	33
6.3 Modregning vedrørende modtagne rådighedsbeløb fra forsyningsvirksomheder	34
6.4 Kommunernes medfinansiering vedr. det skrå skatteloft for 2023	34
6.5 Særligt tilskud til kommuner med høj udvikling i ledigheden.....	34
Valg af budgetteringsmetode	38
7.1 Valg mellem selvbudgettering og statsgaranti	38
7.2 Statsgarantiordningen	38
7.3 Selvbudgettering af tilskuds- og udligningsbeløb	39
Udgiftsbehovsopgørelsen og regneeksempler	41
8.1 Nettodrifts- og anlægsudgifter	41
8.2 Udgiftsbehovsopgørelse.....	41
8.3 Kriterieoversigt i det socioøkonomiske udgiftsbehov.....	43
8.4 Eksempler på beregning af tilskud og udligning	47
8.5 Nærmere om metode for beregninger (tekniske formler)	56
Bilag 8.1	60

Oversigt over tabeller	64
Love og bekendtgørelser mv.	66

Kapitel 1

Overblik over tilskuds- og udligningssystemet

1.1 Tilskuds- og udligningsordninger

Det kommunale tilskuds- og udligningssystemet består af:

- Et generelt udligningssystem inkl. særlig kompensationsordning
- Visse andre særskilte udligningsordninger
- Et statsligt bloktilskud til kommunerne
- En række separate tilskuds- og overgangsordninger.

Siden 2021 har det generelle udligningssystem bestået af en separat udligning af beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Hertil kommer en særlig kompensationsordning for de kommuner, som stod til de største tab som følge af udligningsreformen fra 2020. Tilskuddet finansieres af bidrag fra de øvrige kommuner efter indbyggertal. Det generelle udligningssystem er nærmere beskrevet i *kapitel 2*.

Udligningssystemet indeholder endvidere tre særskilte udligningsordningsordninger, herunder udligning af selskabsskat, udligning af dækningsafgift samt udligning af kommunernes merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere. Disse udligningsordninger er nærmere beskrevet i *kapitel 3*.

Bloktilskuddet er statens samlede, årlige tilskud til kommunerne. Bloktilskuddet er fastsat ved *aktstykke 117 af 29. juni 2023*. Bloktilskuddet finansierer to tilskudsordninger: Tilskud til kommuner med økonomiske vanskeligheder og kommunernes bidrag til finansieringen af tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del af bloktilskuddet fordeles efter indbyggertal, *jf. kapitel 4*.

Det kommunale tilskuds- og udligningssystem indeholder endeligt en række målrettede tilskudsordninger, herunder et tilskud til udsatte ø- og yderkommuner, tilskud til grænse-nære kommuner, tilskud til kommuner med høj kriminalitet i boligområder samt visse overgangsordninger i tilknytning til udligningsreformen fra 2020. Disse tilskudsordninger er nærmere beskrevet i *kapitel 5*, mens regulering af tilskud og det skrå skatte loft gennemgås i *kapitel 6*.

Eksempler på beregning af udligningsbeløb findes i *kapitel 8*.

Lovgrundlaget for tilskuds- og udligningssystemet er lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner med seneste ændringer gennemført med *lov nr. 679 af 3. juni 2023*. De seneste ændringer beskrives ved de berørte ordninger i relevante afsnit.

Reglerne om opgørelse af tilskud og bidrag samt datagrundlaget for opgørelserne fastsættes i Indenrigs- og Sundhedsministeriets *bekendtgørelse om opgørelse og afregning af kommunal udligning og tilskud til kommuner for 2024*.

I nedenstående *afsnit 1.2* gennemgås den overordnede tidsplan for tilskud og udligning. I den resterende del af publikationen gennemgås de enkelte ordninger, som til sammen udgør det kommunale tilskuds- og udligningssystem.

1.2 Tidsplan for tilskud og udligning

Året før tilskudsåret udmelder Indenrigs- og Sundhedsministeriet en opgørelse af tilskuds- og udligningsbeløb for hver enkelt kommune for det kommende år. Denne beregning er baseret på et skønnet beskatningsgrundlag og et skønnet folketal for tilskudsåret.

Tidsplanen for afregningen af tilskuds- og udligningsbeløb afhænger af, om kommunen vælger at budgettere med det statsgaranterede udskrivningsgrundlag (statsgaranti) eller at budgettere med deres eget skøn over udskrivningsgrundlaget (selvbudgettering). For en beskrivelse af dette valg og konsekvenserne heraf henvises der til *kapitel 7*.

For de kommuner, der vælger statsgarantien, er de foreløbigt udmeldte tilskuds- og udligningsbeløb pr. 1. juli i året før tilskudsåret endeligt opgjort.

De kommuner, der vælger at selvbudgettere, skal selv beregne deres tilskuds- og udligningsbeløb. For disse kommuner afregnes der i tilskudsåret på denne baggrund foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb. To år efter tilskudsåret opgøres kommunernes endelige tilskuds- og udligningsbeløb på baggrund af en opgørelse af alle kommuners endeligt opgjort beskatningsgrundlag og det faktiske folketal pr. 1. januar i tilskudsåret. På baggrund heraf beregnes en efterregulering.

For de kommuner, der har valgt selvbudgettering, vil der tre år efter tilskudsåret blive foretaget en afregning for eventuelle efterreguleringsbeløb. Dette sker i månederne januar, februar og marts.

I den følgende oversigt er det vist, hvilke beløb der afregnes i perioden 2024-2027 for tilskud og udligning.

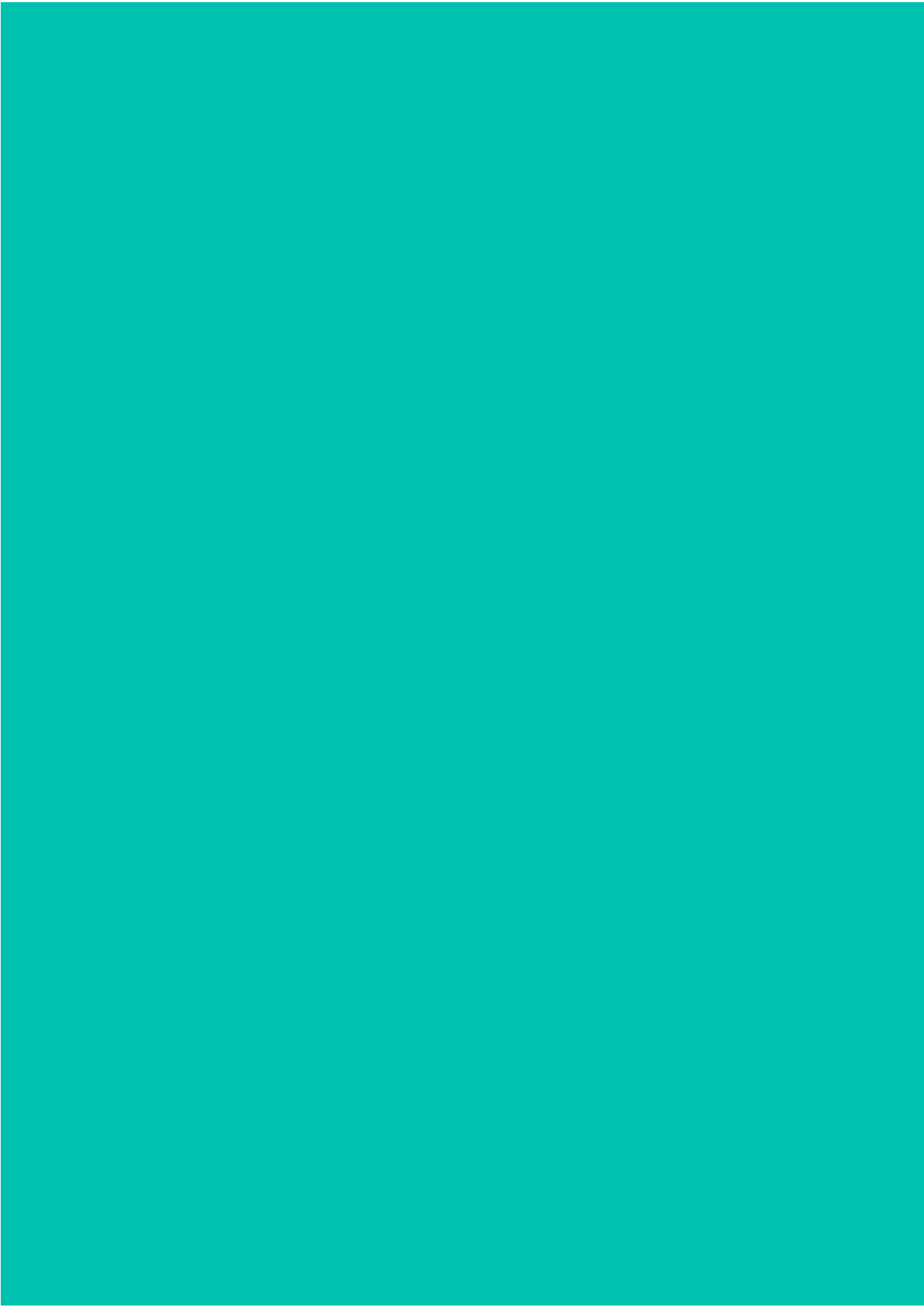
Tabel 1.1

Tidsplan for opgørelse/afregning af tilskud og udligning 2024-2027

Budget-/tilskudsår	Foreløbig/garanteret tilskudsopgørelse	Efterregulering for "selvbudgetteringskommuner"	Tidspunkt for Indenrigs- og Sundhedsministeriets udmelding
2024	Foreløbig/garanteret opgørelse for 2024	Efterregulering for 2021 til afregning i 2024 (kun kommuner, der har selvbudgetteret for 2021) ¹	Juni 2023

2025	Foreløbig/garanteret opgørelse for 2025	Efterregulering for 2022 til afregning i 2025 (kun kommuner, der har selv-budgetteret for 2022)	Juni 2024
2026	Foreløbig/garanteret opgørelse for 2026	Efterregulering for 2023 til afregning i 2026 (kun kommuner, der har selv-budgetteret for 2023)	Juni 2025
2027	Foreløbig/garanteret opgørelse for 2027	Efterregulering for 2024 til afregning i 2027 (kun kommuner, der har selv-budgetteret for 2024)	Juni 2026

1) Ingen kommuner har dog selvbudgetteret for 2021.

Kapitel 2

Det generelle udligningssystem

Det generelle udligningssystem omfatter:

- Udligning af udgiftsbehov
- Udligning af beskatningsgrundlag
- Overudligning
- Særlig kompensationsordning.

I dette kapitel gennemgås de enkelte elementer i det generelle udligningssystem.

På landsplan omfordeles der i alt 23,8 mia. kr. mellem kommunerne gennem det generelle udligningssystem, primært efter forskelle i udgiftsbehov og beskatningsgrundlag.

2.1 Udligning af udgiftsbehov

Der gælder en separat udligning af et beregnet udgiftsbehov for kommunerne.

Kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet modtager et tilskud på 93 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet.

Omvendt betaler kommuner med et udgiftsbehov under landsgennemsnittet et bidrag på 93 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet.

Tilskud og bidrag balancerer, og der er således tale om en mellemkommunal ordning.

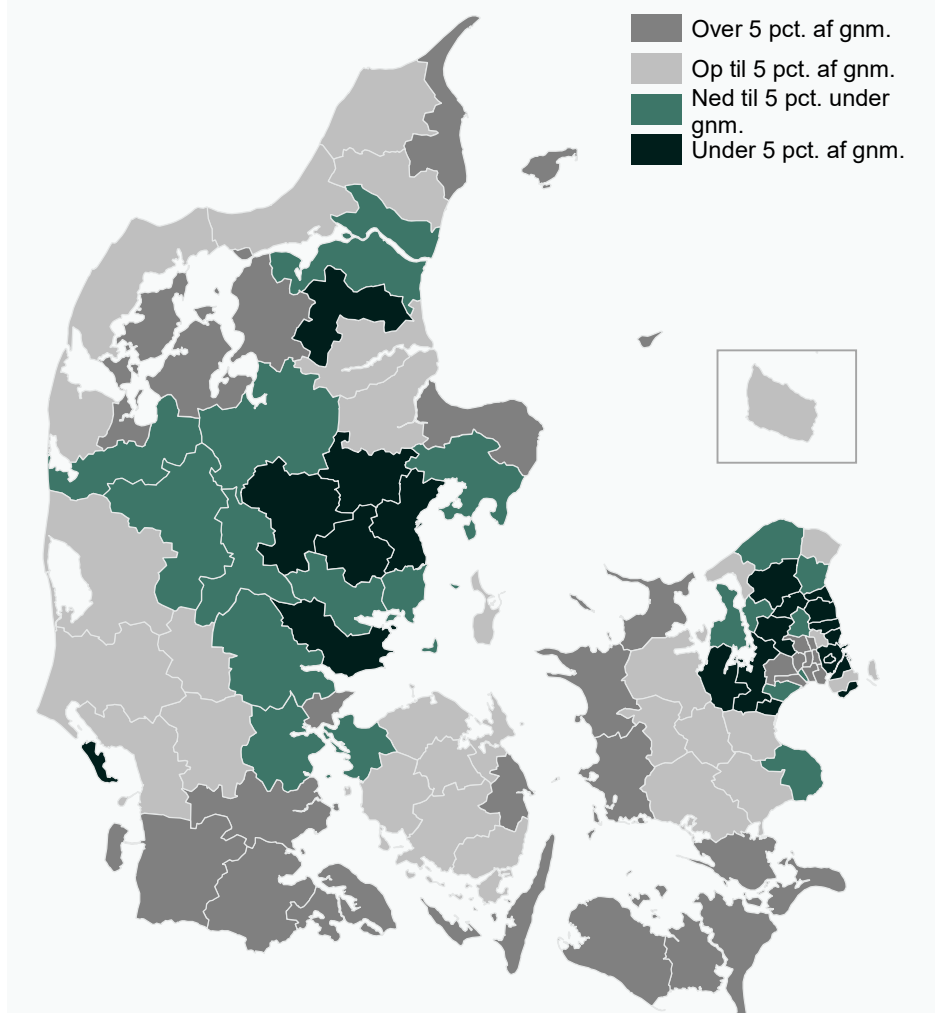
For kommuner med et beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet er der herudover etableret et tillæg, som udgør 2 pct. af forskellen mellem kommunens udgiftsbehov og landsgennemsnittet. Tillægget finansieres af et bidrag fra alle landets kommuner fordelt efter indbyggertal. Den samlede udligningsprocent for de kommuner, som modtager tilskud er således samlet på 95 pct.

Det samlede udgiftsbehov for den enkelte kommune er beregnet som summen af et aldersbestemt og et socioøkonomisk udgiftsbehov. Opgørelsen af udgiftsbehovet for den enkelte kommune gennemgås nærmere i *afsnit 8.2*.

I *figur 2.1* ses udgiftsbehovene på tværs af kommuner.

Figur 2.1

Udgiftsbehov pr. indbygger i kroner

2.2 Udligning af beskatningsgrundlag

Der gælder en separat udligning af kommunernes beskatningsgrundlag.

En kommunes beskatningsgrundlag opgøres ud fra kommunens udskrivningsgrundlag samt en bidrag fra grundværdier for henholdsvis produktionsjord og andre ejendomme. Opgørelsen er nærmere beskrevet i *afsnit 8.4* og *8.5*.

Beskatningsgrundlaget udlignes omkring landsgennemsnittet i lighed med udligning af udgiftsbehovet. Kommuner med et beskatningsgrundlag under landsgennemsnittet

modtager et tilskud på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet. Omvendt betaler kommuner med et beskatningsgrundlag over landsgennemsnittet et bidrag på 75 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og landsgennemsnittet.

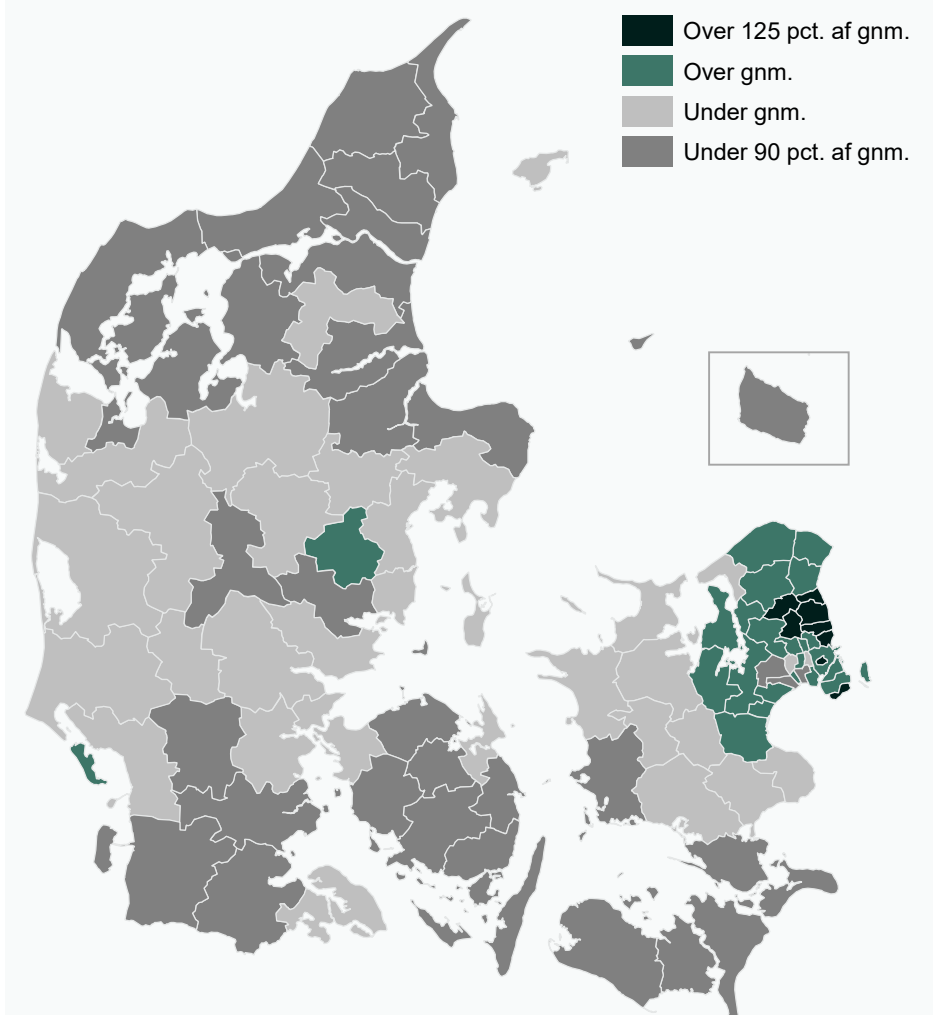
Der er herudover etableret en tillægsordning i udligningen af beskatningsgrundlaget. Tillæg ydes til kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag, svarende til et beskatningsgrundlag under 90 pct. af landsgennemsnittet. Kommuner med et relativt lavt beskatningsgrundlag modtager et tillæg på 20 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 90 pct. af landsgennemsnittet. Finansiering af tillægget sker ved, at kommuner med et relativt højt beskatningsgrundlag betaler et bidrag på 18 pct. af forskellen mellem kommunens beskatningsgrundlag og 125 pct. af landsgennemsnittet. Hvis tilskud og bidrag i tillægsordningen ikke modsvarer hinanden, fordeles en eventuel afvigelse på alle 98 kommuner efter indbyggertal.

For kommuner med et lavt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 95 pct. for den laveste del, og for kommuner med et højt beskatningsgrundlag er udligningsniveauet på samlet 93 pct. for den højeste del.

I *figur 2.2* ses beskatningsgrundlaget pr. indbygger på tværs af kommuner for udligning.

Figur 2.2

Beskatningsgrundlag pr. indbygger i kroner

I sammenhæng med ny ejendomsskattelov, jf. lov nr. 678 af 3. juni 2023, er der med lov nr. 679 af 3. juni 2023 gennemført afledte ændringer i udligningsloven. Det indebærer bl.a., at der indføres to neutraliseringsordninger for perioden 2021-2023 og 2024-2028.

Som følge heraf vil der for perioden 2021-2023 ske en fuld neutralisering af tab og gevinster for kommunerne i 2021-2023 ved indførelse af et nyt ejendomsvurderingssystem. Opgørelsen vil ske efter reglerne fastlagt med lov nr. 679 af 3. juni 2023 efter udsendelse af endelige grundværdier fra det nye ejendomsvurderingssystem og indgår således ikke i tilskudsudmeldingen for 2024.

Neutraliseringsordningen for 2024-2028 tager udgangspunkt i, at stigningsbegrænsningen for grundværdierne ophæves med den nye ejendomsskattelov. I den ny ejendomsskattelov er der samtidig fastsat et nyt loft for de enkelte kommuners grundskyldspromiller for 2024-2028 med henblik på, at kommunernes provenu fra grundskyld er uændret i denne periode.

Med *lov nr. 679 af 3. juni 2023* er der endvidere gennemført ændringer i udligningen af kommunernes beskatningsgrundlag mhp. at undgå udligningsmæssige konsekvenser af ophævelsen af stigningsbegrænsningen for grundværdierne for perioden 2024-2028

På den baggrund anvendes der i tilskudsudmeldingen for 2024-2028 såkaldte beregningstekniske grundværdier i opgørelsen af kommunernes beskatningsgrundlag, og ikke som tidligere afgiftspligtige grundværdier.

Den enkelte kommunes beskatningsgrundlag opgøres i perioden 2024 til 2028 som summen af den enkelte kommunes udskrivningsgrundlag samt en andel af kommunens beregningstekniske grundværdierne for henholdsvis produktionsjord og øvrige ejendomme. Den nævnte andel opgøres for henholdsvis produktionsjord og øvrige ejendomme som forholdet mellem det samlede, skønnede provenu fra grundskyld i forhold til summen over alle kommuner af de beregningstekniske grundværdier divideret med den landsgennemsnitlige udskrivningsprocent, *jf. kapitel 9, tabel 1*.

2.3 Overudligning

Med udligningsreformen videreføres der en overudligningsbestemmelse for de kommuner, som har et beskatningsgrundlag over 125 pct. af landsgennemsnittet og derfor bidrager med et tillæg i udligningen af beskatningsgrundlag, *jf. afsnit 2.2*.

Overudligningen indebærer, at ændringer i en kommunes udskrivningsgrundlag ikke kan udløse modgående bevægelser i udligningen, som overstiger 93 pct. af kommunens skatteprovenu af ændringen. En kommune, som omfattes af overudligningsbestemmelsen, vil således højst kunne komme til at miste 93 pct. af et ekstra skatteprovenu i udligning.

Hvis en kommune bidrager med et tillæg i udligningen af beskatningsgrundlag og har en tilstrækkelig lav udskrivningsprocent, vil den blive omfattet af overudligningsbestemmelsen. Det skyldes, at en kommunes udligningsbeløb fastsættes uafhængigt af kommunens udskrivningsprocent, mens kommunens skatteprovenu afhænger af udskrivningsprocenten. Hvis en kommunes udskrivningsprocent er tilstrækkeligt lav, vil der således opstå en situation, hvor en ændring i kommunens udskrivningsgrundlag ville udløse en ændring i udligningsbeløbene, som ville overstige 93 pct. af ændringen i kommunens skatteprovenu.

Overudligningsbestemmelsen indebærer, at hvis en kommune er i en sådan situation, vil dens udligningsbeløb blive reduceret, så en ændring i kommunens udskrivningsgrundlag højst vil kunne resultere i en modgående ændring i udligningsbeløbene, som svarer til 93 pct. af kommunens ekstra skatteprovenu.

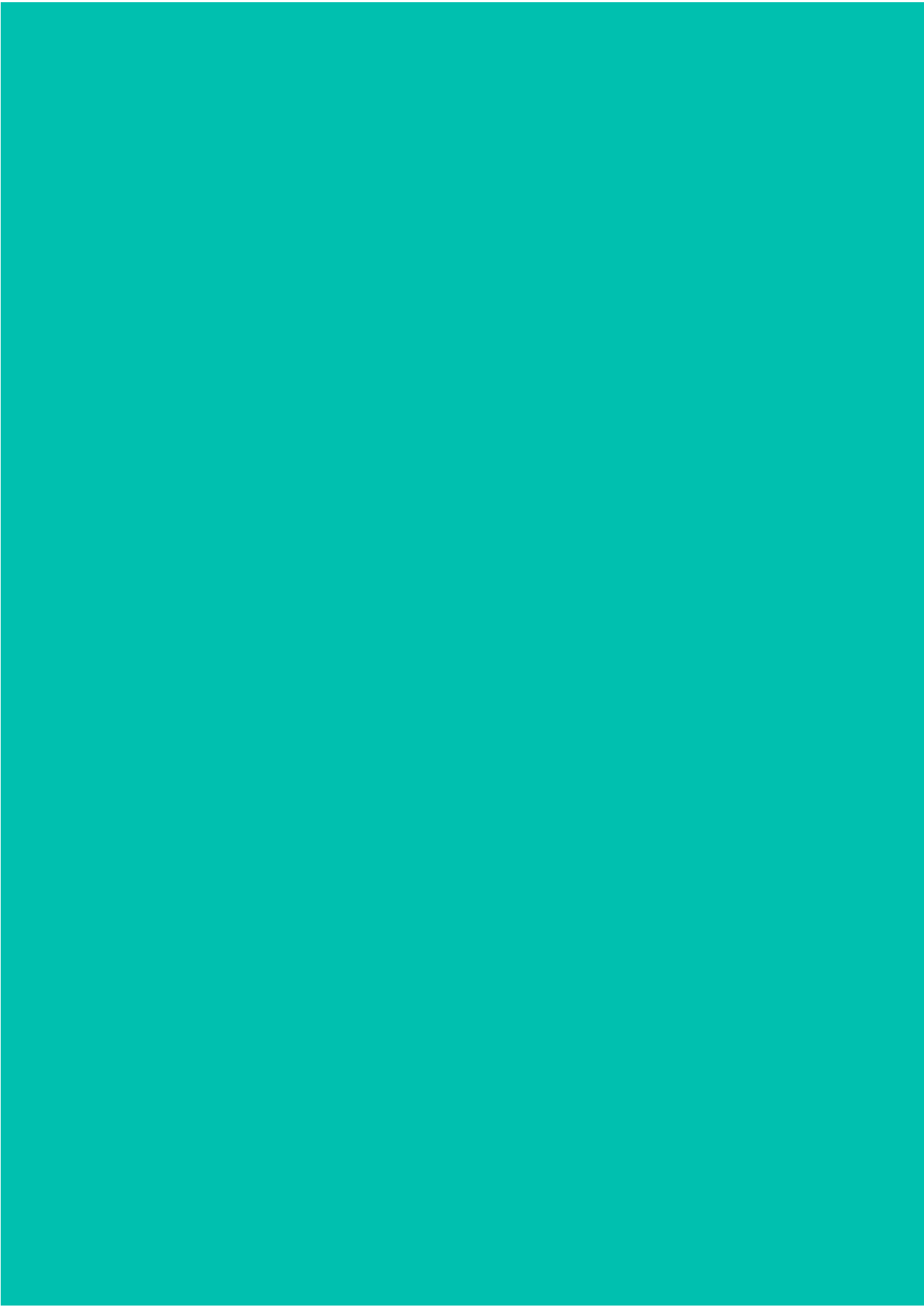
Det sker ved en reduktion af udligningsprocenten i tillægget for kommuner med et beskatningsgrundlag over 125 pct. af landsgennemsnittet i udligningen af beskatningsgrundlag. Der henvises til regneeksemplet og den tekniske beskrivelse i *kapitel 8*.

2.4 Særlig kompensation

Nogle kommuner fik som følge af udligningsreformen med virkning fra 2021 et byrdefordelingsmæssigt tab. Der ydes en særlig kompensation for tab på baggrund af omlægning af beskæftigelsestilskud, samlet omlægning til et nyt udligningssystem og tilpasning af udgiftsbehovet, justering af overudligningsordningen, justering af udlændingeudligning, udligning af dækningsafgift på offentlige ejendomme samt justering af selskabsskatteandel. Kompensationen er fastlagt én gang for alle og afhænger af kommunens opgjorte tab og beskatningsgrundlag på tidspunktet for gennemførelsen af udligningsreformen, under følgende betingelser:

- For kommuner med et beskatningsgrundlag mindre end 180.000 kr. pr. indbygger og et byrdefordelingsmæssigt tab over 0,15 pct. af kommunens beskatningsgrundlag er tilskuddet fastsat svarende til den del af tabet, der overstiger 0,15 pct. af kommunens beskatningsgrundlag.
- For kommuner med et beskatningsgrundlag større end 180.000 kr. pr. indbygger og et tab over 0,4 pct. af kommunens beskatningsgrundlag er tilskuddet fastsat tilskuddet til den del af tabet, der overstiger 0,4 pct. af kommunens beskatningsgrundlag.

Tilskuddet til de omfattede kommune finansieres af bidrag fra de øvrige kommuner efter indbyggertal.

Kapitel 3

Andre udligningsordninger

Ud over det generelle udligningssystem findes der tre særskilte udligningsordninger, herunder:

- Udligning af selskabsskat
- Udligning af dækningsafgift
- Udligning af kommunernes merudgiftsbehov vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere.

Disse ordninger er beskrevet nærmere nedenfor.

3.1 Udligning af selskabsskat

Det kommunale provenu af selskabsskat udlignes i en særskilt udligning af selskabsskat, hvor 50 pct. af forskellen mellem en kommunes provenu af selskabsskat pr. indbygger og landsgennemsnittet udlignes.

De kommuner, hvor provenuet af selskabsskat pr. indbygger er lavere end landsgennemsnittet, modtager et tilskud pr. indbygger svarende til 50 pct. af forskellen mellem kommunens provenu pr. indbygger og landsgennemsnittet.

Omvendt skal de kommuner, hvor provenuet af selskabsskat pr. indbygger er højere end landsgennemsnittet, betale et bidrag pr. indbygger svarende til 50 pct. af forskellen mellem kommunens provenu pr. indbygger og landsgennemsnittet.

I sammenhæng med indførelse af udligning af selskabsskat fra 2007 blev der indført en nedslagsordning, der begrænsede tabet herved for kommunerne med de højeste indtægter fra selskabsskat. Ordningen omfatter kun kommunerne med tab ifølge bilag til *lovforslag nr. 194 af 2006*. I 2024 indebærer nedslagsordningen, at der ydes et nedslag for provenu over 1 pct. af kommunens beskatningsgrundlag for de tilskudsberettigede kommuner. Der er dog fastsat en overgrænse for nedslagsbeløbet for den enkelte kommune, så nedslagsbeløbet i 2024 ikke kan overstige nedslagsbeløbet i 2023.

3.2 Udligning af dækningsafgift af offentlige ejendomme

Det kommunale provenu fra dækningsafgift af offentlige ejendomme er siden 2021 udlignet igennem en særskilt ordning.

Kommuner, hvis provenu fra dækningsafgift af offentlige ejendomme er højere end landsgennemsnittet pr. indbygger yder tilskud til kommuner, hvis provenu er lavere end landsgennemsnittet pr. indbygger.

Kommunens tilskud eller bidrag pr. indbygger beregnes som 10 pct. af forskellen mellem kommunens provenu pr. indbygger fra dækningsafgift på offentlige ejendomme og det landsgennemsnitlige provenu pr. indbygger. Denne værdi ganges med kommunens samlede indbyggertal, hvormed det samlede tilskud eller bidrag fastlægges.

3.3 Udligning af kommunernes merudgiftsbehov vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere

Udligningsordningen vedrørende udlændinge har til formål at udligne kommunernes gennemsnitlige merudgifter i forbindelse med integration og sprogundervisning mv. til udlændinge.

Kommunerne finansierer denne ordning under ét, så bidraget fordeles i forhold til kommunens folketal. Kommuner med få indvandrere, flygtninge og efterkommere vil således samlet yde et bidrag til ordningen, mens kommuner med mange indvandrere, flygtninge og efterkommere samlet vil modtage et tilskud. I udligningsordningen ydes der et generelt tilskud til dækning af merudgifter vedrørende indvandrere, flygtninge og efterkommere. Ordningen sigter på generelle merudgifter såsom rådgivning, administration, bibliotek og fritid, sociale og sundhedsmæssige udgifter vedr. børn m.m., samt merudgifter til danskundervisning af voksne og til folkeskoleundervisning.

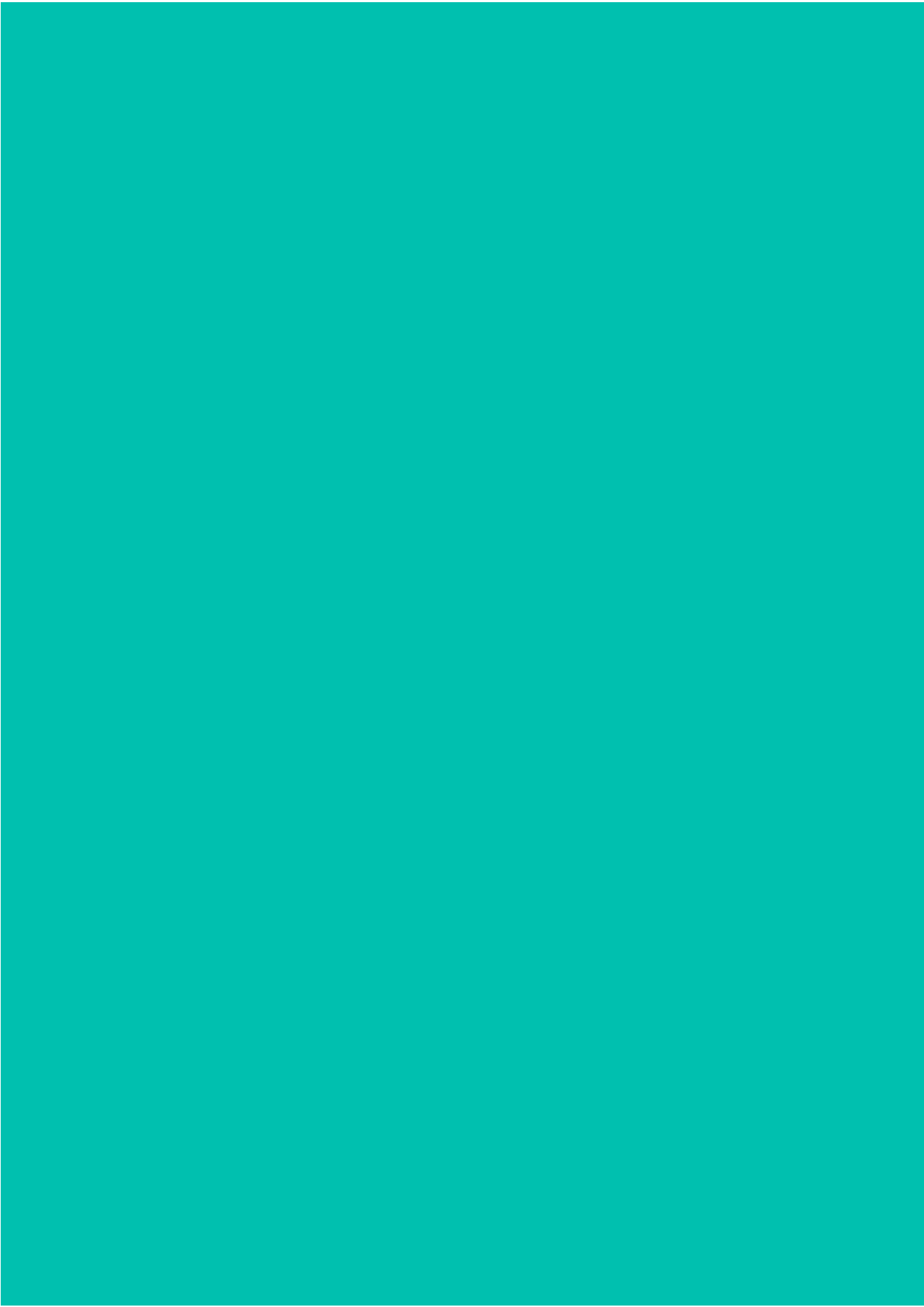
I beregningen af basistilskuddet er målgruppen tilpasset, så der kun indgår flygtninge og indvandrere med en opholdstid på 10 år eller mindre, dog ikke indvandrere med opholdsgrundlag som au pair. Ved beregningen af beløb knyttet til aldersgrupperne 0-5-årige og 6-16-årige bibeholdes den nuværende afgrænsning af målgruppen, så den fortsat omfatter flygtninge, indvandrere og efterkommere i de to aldersgrupper.

De tilskudsbeløb, som anvendes i udligningsordningen vedrørende udlændinge for 2024, fremgår af *tabel 3.1*.

Tabel 3.1

Tilskud vedrørende udlændinge fra ikke-vestlige lande

	Tilskudsbeløb 2024, kr.
Tilskud pr. udlænding med 0-10 års ophold ex. opholdsgrundlag som au-pair	7.139
Yderligere tilskud pr. 0-5-årig udlænding	10.983
Yderligere tilskud pr. 6-16-årig udlænding	19.220

Kapitel 4

Bloktilskud

4.1 Fastsættelse og fordeling af bloktilskud

Staten yder et generelt tilskud (bloktilskud) til kommunerne. Af bloktilskuddet finansieres tilskud til kommuner med økonomiske vanskeligheder samt kommunernes bidrag til tilskud til udsatte ø- og yderkommuner. Den resterende del af bloktilskuddet fordeles til kommunerne i forhold til deres indbyggertal.

Hovedreglen for fastsættelsen af det samlede bloktilskud for kommunerne under ét er, at tilskuddet fastsættes til summen af følgende:

- Det foregående års tilskud ekskl. engangsreguleringer
- Regulering for den forventede pris- og lønudvikling
- Regulering for kommunale mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer i udgifts- eller opgavefordelingen mellem kommunerne, staten og regionerne eller som følge af ændringer i den statslige regulering af kommunerne
- Regulering for kommunale mer- eller mindreudgifter som følge af ændringer i kommunernes udgifter til en række overførselsindkomster mv. (budgetgarantien).

Bloktilskuddet kan endvidere reguleres for beløb i henhold til § 7 i *lov om nedsættelse af statstilskuddet ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning*. Hertil kan finansministeren med tilslutning fra Folketingets Finansudvalg forhøje eller nedsætte tilskuddet, hvis hensynet til en balanceret udvikling i den kommunale økonomi taler herfor.

I *tabel 4.1* ses fordelingen af bloktilskud.

Tab 4.1

Fordeling af bloktilskud i den foreløbige tilskuds- og udligningsopgørelse for 2024

	Mio. kr.
Bloktilskudspulje ifølge Finansudvalgets <i>aktstykke 117 af 29. juni 2023</i>	80.124,2
Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår	-349,7
Kommunernes finansiering af tilskud til udsatte ø- og yderkommuner	-549,1
Bloktilskud i alt fordelt efter indbyggertal	79.225,4
- Heraf betinget bloktilskud	4.000

4.2 Betinget bloktilskud

En andel af bloktilskuddet på i alt 3 mia. kr. er betinget af, at kommunerne efter finansministerens vurdering har budgetteret i overensstemmelse med de aftalte udgiftsrammer vedrørende serviceudgifterne. Endvidere kan finansministeren for det enkelte år beslutte, at op til 1 mia. kr. af bloktilskuddet gøres betinget af, at kommunerne budgetterer bruttoanlægsudgifterne inden for de aftalte rammer. For 2024 er der fastsat et betinget bloktilskud vedr. anlægsudgifterne på 1 mia. kr.

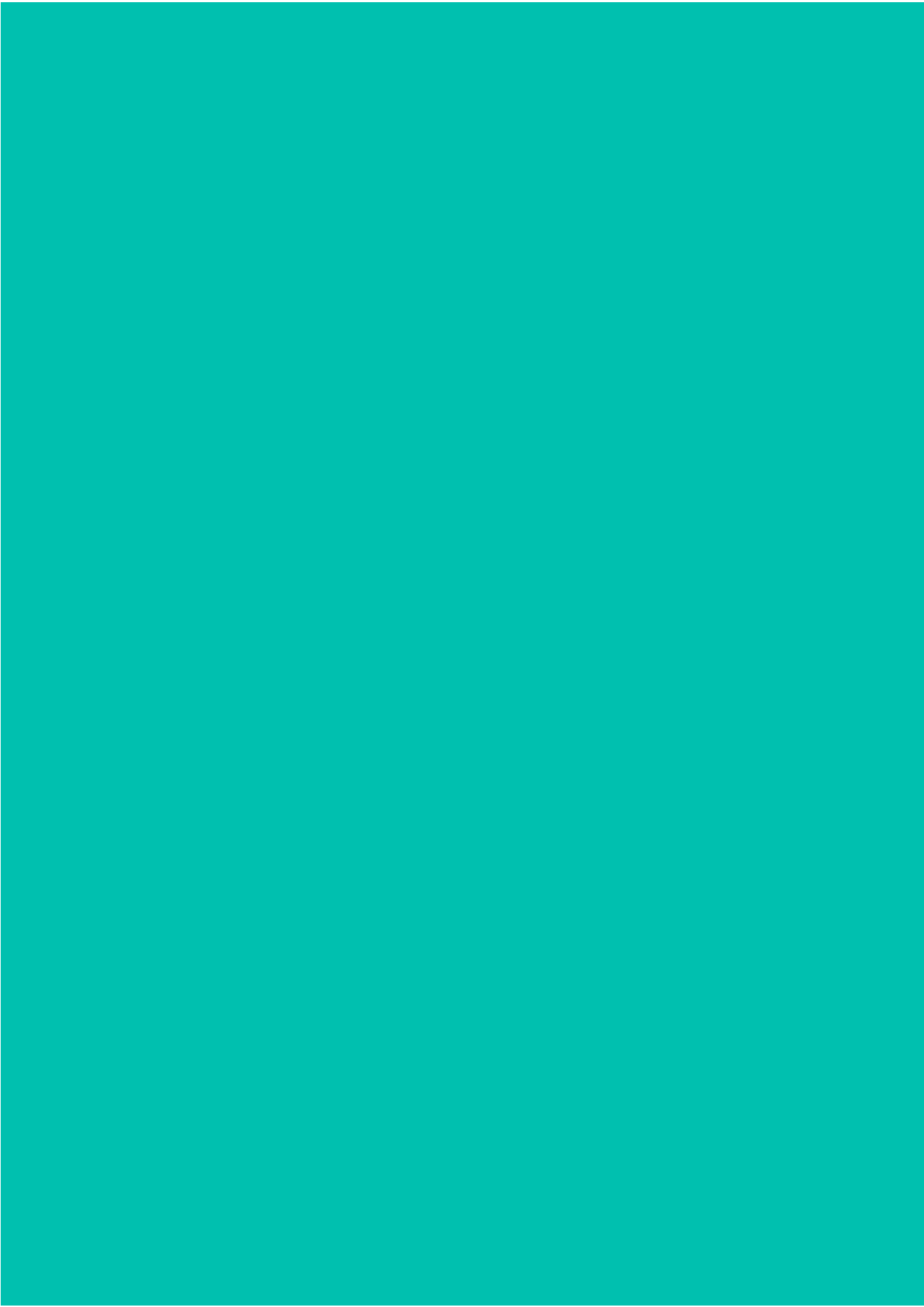
Med hensyn til fordelingen af en eventuel tilskudsnedsettelse indebærer ordningen, at indenrigs- og sundhedsministeren kan træffe beslutning om fordelingen af den del af tilskudsnedsettelsen, der vedrører serviceudgifterne. Formålet er, at hvis det betingede bloktilskud ikke fuldt ud kan udbetales, indføres der mulighed for at gøre udbetalingen af det betingede bloktilskud mere individuel, dvs. afhængig af den enkelte kommunes budgetadfærd. Ordningen indebærer, at der i det enkelte år kan foretages en konkret vurdering af baggrunden for, at kommunernes budgetter for serviceudgifterne i det pågældende år samlet overskrider de forudsatte rammer. På grundlag af denne vurdering træffer indenrigs- og sundhedsministeren beslutning om, hvorvidt den delvise udbetaling af det betingede bloktilskud skal 1) foretages kollektivt til alle kommuner, 2) efter individuelle kriterier eller 3) som en kombination.

4.3 Nedsættelse af bloktilskuddet, hvis udgiftsrammerne overskrides

Der gælder endvidere en ordning, som indebærer, at hvis de kommunale serviceudgifter for kommunerne under ét overskrider budgettet, nedsættes bloktilskuddet i det følgende år tilsvarende. Nedsættelsen vil ske som en kombination af individuelle og kollektive nedsættelser.

40 pct. af nedsættelsen vil blive afregnet kollektivt for kommunerne under ét som en generel nedsættelse af bloktilskuddet, mens 60 pct. vil blive afregnet individuelt for de kommuner, som har overskredet deres budgetter. Den individuelle modregning opgøres i forhold til størrelsen af den enkelte kommunes budgetoverskridelse.

Ved den endelige opgørelse af de kommunale regnskaber, som vil blive foretaget i foråret i året efter regnskabsåret, skal der foretages de nødvendige korrektioner ved sammenligning af budget og regnskab. Der skal korrigeres for eventuelle ændringer i regler og opgaver, som er gennemført efter kommunernes budgetlægning. Endvidere kan der bl.a. være tale om korrektioner for ændrede forudsætninger om pris- og lønudviklingen i den kommunale sektor.

Kapitel 5

Andre tilskudsordninger

Tilskuds- og udligningssystemet indeholder en række særskilte tilskudsordninger, herunder et finansieringstilskud samt en række ordninger målrettet børne- og ældreområdet, udsatte og vanskeligt stillede kommuner, ø-kommuner, nedsættelse af færgetakster, grænsenære kommuner, kommuner med høj kriminalitet i boligområder samt overgangsordninger mv.

En oversigt over de særskilte tilskudsordninger ses i tabel 5.1.

Tabel 5.1

Oversigt over de særlige tilskuds- og udligningsordninger

1.	Finansieringstilskud	Der ydes et årligt finansieringstilskud på 3.500 mio. kr., jf. <i>udligningslovens § 17 c</i>
2.	Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	Tilskuddet fordeles efter antallet af 0-5-årige
3.	Tilskud til generelt løft af ældreplejen	Tilskuddet fordeles efter en demografisk nøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet
4.	Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	Tilskuddet fordeles efter en demografisk nøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet
5.	Tilskud til en værdig ældrepleje	Tilskuddet fordeles efter en demografisk nøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet
6.	Tilskud til bekæmpelse af ensomhed på ældreområdet	Tilskuddet fordeles efter en demografisk nøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet
7.	Tilskud til udsatte ø- og yderkommuner	Tilskuddet følger af <i>udligningslovens § 17 a</i>
8.	Tilskud til udsatte hovedstadskommuner	Tilskuddet følger af <i>udligningslovens § 19</i>
9.	Tilskud til grænsenære kommuner	Tilskuddet er fast sat i <i>udligningslovens § 16 a</i>
10.	Tilskud til kommuner med høj kriminalitet i boligområder	Tilskuddet er fast sat i <i>udligningslovens § 16 b</i>
11.	Tilskud til Furesø Kommune	Afsat på årets bloktilskudsaktstykke
12.	Tilskud til vanskeligt stillede kommuner	Tilskuddet fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren efter ansøgning, jf. <i>udligningslovens § 16</i> (Hovedparten af tilskuddet udmeldes senere)
13.	Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår	Tilskuddet fordeles efter kriterier for lavt beskatningsgrundlag og demografiske, strukturelle og beskæftigelsesmæssige udfordringer, jf. <i>udligningslovens § 17</i>
14.	Overgangsordning vedr. udligningsreformen	Ordningen løber til og med tilskudsåret 2024.
15.	Kompensationsordning for 2024 til kommuner med nettotab sfa. ændring i dækningsafgift	-
16.	Tilskud til kommuner med mindre øer	Tilskuddet fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren efter en nøgle for udgiftsbehovet for kommuner med mindre øer

17.	Tilskud til kommuner på øer uden fast forbindelse	Tilskuddet fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren efter nærmere fastsatte regler
18.	Tilskud til nedsættelse af taksterne for godstransport til og fra øer	Tilskuddet fordeles efter en nøgle for godsomsætning for hver enkelt færgerute.
19.	Tilskud til nedsættelse af færgetakster for biler, pasagerer til og fra visse øer	Tilskuddet fordeles med udgangspunkt i et teknisk beregnet tilskudsbehov for hver enkelt færgerute.
20.	Momskompensation	Tilskuddene følger af <i>udligningslovens § 12 a og § 12 b</i> .
21.	Tilskud til færgedrift	-

De enkelte tilskudsordninger er beskrevet nærmere nedenfor.

5.1 Finansieringstilskud

Siden 2021 er der givet et permanent finansieringstilskud til kommunerne på 3,5 mia. kr. årligt. Fordelingen af tilskuddet tager udgangspunkt i følgende model, hvor beregningen foretages på baggrund af parametrene fra opgørelsen af tilskud og udligning for 2020, dog med en årlig opdatering af udviklingen i kommunernes befolkningstal:

- 1,5 mia. kr. fordelt som grundtilskud til alle kommuner fordelt efter indbyggertal
- 1 mia. kr. fordelt efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet på 14.218 kr.
- 1 mia. kr. fordelt efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgaranti) under 183.900 kr. pr. indbygger.

5.2 Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud

Tilskuddet til bedre kvalitet i dagtilbud er afsat fra finansloven for 2012 og udgør 623,9 mio. kr. for 2024. Tilskuddet er fordelt efter den enkelte kommunes andel af det skønnede antal 0-5-årige børn pr. 1. januar 2024.

5.3 Tilskud til et generelt løft af ældreplejen

Tilskuddet er indført fra og med 2002 i forlængelse af til L 399 af 6. juni 2002 om frit valg af ældreboliger mv. pr. 1. juli 2002 og frit valg af leverandør af personlig og praktisk hjælp pr. 1. januar 2003. Tilskudspuljen udgør 831,3 mio. kr. for 2024. Tilskuddet fordeles til kommunerne efter en demografisk nøgle på ældreområdet som i det aldersbetingede udgiftsbehov i udligningssystemet.

5.4 Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen

Tilskuddet til styrket kvalitet i ældreplejen er afsat fra finansloven for 2007 med en forhøjelse fra og med 2010 og udgør 1.113,9 mio. kr. for 2024. Tilskuddet fordeles efter en demografisk nøgle på ældreområdet som i det aldersbetingede udgiftsbehov i udligningssystemet.

5.5 Tilskud til en værdig ældrepleje

Tilskuddet til værdig ældrepleje er afsat fra finansloven for 2016. Midlerne er i årene 2016 til 2019 udmøntet som en statslig ansøgningspulje under Sundheds- og Ældreministeriet. Fra og med 2020 er de afsatte midler omlagt til et generelt tilskud som særtilskud under Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Tilskuddet udgør 1.166,6 mio. kr. for 2024. Tilskuddet fordeles efter en demografisk nøgle på ældreområdet som i det aldersbetingede udgiftsbehov i udligningssystemet.

5.6 Tilskud til bekæmpelse af ensomhed på ældreområdet

Tilskuddet til bekæmpelse af ensomhed på ældreområdet er afsat fra finansloven for 2019 mhp. at understøtte kommunernes arbejde med at opspore ensomme ældre og bekæmpe ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre borger, herunder med inddragelse af civilsamfundet. Midlerne er overført til et generelt tilskud som særtilskud under Indenrigs- og Sundhedsministeriet ved *aktstykke 125 af 25. april 2019*. Tilskuddet udgør 111,3 mio. kr. for 2024. Tilskuddet fordeles efter en demografisk nøgle på ældreområdet som i det aldersbetingede udgiftsbehov i udligningssystemet.

5.7 Tilskud til udsatte ø- og yderkommuner

Med reform af tilskuds- og udligningssystemet blev der besluttet et nyt tilskud, som er målrettet udsatte ø- og yderkommuner, *jf. udligningslovens § 17 a*. Det samlede tilskud er i 2020-niveau fastsat til 1,5 mia. kr., hvor 0,5 mia. kr. finansieres af kommunerne selv efter indbyggertal gennem en nedsættelse af det kommunale bloktilskud. Det samlede tilskud reguleres årligt fra og med 2021 med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor og udgør på den baggrund 1.647,4 mio. kr. for 2024.

Tilskuddet ydes til 36 kommuner.

For hver tilskudsberettiget kommune er der fastsat en faktor på mellem 1 og 5, som årligt ganges med kommunens indbyggertal. Faktoren afspejler, hvor mange af de fastsatte kriterier som en kommune har opfyldt: jo flere opfyldte kriterier, des højere faktor. For at modtage tilskud, er det en nødvendig forudsætning, at kommunen er en øder- eller mellemkommune uden for hovedstadsområdet, og at kommunens beskatningsgrundlag er mindre end 190.000 kr. pr. indbygger. Herudover har der været 7 kriterier, hvor kommunen mindst skulle opfylde 3 kriterier. Kriterierne omhandler:

- Andelen af 70+ årige
- Landdistriktsgraden målt som antal indbyggere, der bor i landdistrikter eller by med op til 1.000 indbyggere i forhold til alle indbyggere i kommunen
- Antal arbejdspladser pr. 100 17-64-årige
- Ø- og selvstændig kommune
- Beskatningsgrundlag under 178.000 kr. pr. indbygger
- Andelen af "gamle" førtidspensionister pr. indbygger
- Andelen af førtidspensionister.

Kommunernes andel af finansieringen af denne ordning kommer fra det statslige bloktilskud til kommunerne.

5.8 Tilskud til udsatte hovedstadskommuner

Med reform af tilskuds- og udligningssystemet er den tidligere hovedstadspulje justeret til et nyt tilskud til udsatte hovedstadskommuner, *jf. udligningslovens § 19*.

Tilskudsrammen udgør 604,6 mio. kr. i 2020-niveau og reguleres én gang årligt fra og med 2021 med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor. Tilskudsrammen udgør på den baggrund 664,0 mio. kr. for 2024.

Tilskuddet ydes til 15 kommuner.

Tilskud fordeles mellem tilskudsberettigede kommuner efter kommunernes indbyggertal ganget med en faktor fastsat for hver kommune. Faktoren afspejler, hvor mange af de fastsatte kriterier som en kommune har opfyldt: jo flere opfyldte kriterier, des højere faktor. For at modtage tilskud, er det en nødvendig forudsætning, at kommunen er inden for hovedstadsområdet, og at kommunens beskatningsgrundlag er mindre end 220.000 kr. pr. indbygger. Herudover har der været 5 kriterier, hvor kommunen skulle opfylde mindst ét kriterium. Kriterierne omhandler:

- Andel af almene boliger pr. indbygger
- Tabte leveår i forhold til middellevetid for 65+ årig i forhold til indbyggertal
- Antal af førtidspensionister pr. indbygget tilkendt før 2010 og over 40 år på tilkendelsestidspunktet
- Yder- og mellemkommune
- Hvis en kommune har et provenu fra selskabsskat på mere end 6.000 kr. indbygger, tæller det negativt, så kommunen dermed opfylder et mindre af ovenstående kriterier.

Samtlige kommuner i hovedstadsområdet bidrager hertil med 0,04 pct. af kommunernes beskatningsgrundlag for 2020. Kommuner i hovedstadsområdet, hvis beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2020 er større end 120 pct. af det gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger for kommunerne i hovedstadsområdet, yder et ekstra bidrag på 1 pct. af den del af kommunens beskatningsgrundlag, der overstiger 120 pct. af det gennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2020 for kommunerne i hovedstadsområdet.

5.9 Tilskud til grænsenære kommuner

Efter *udligningslovens § 16 a* ydes et særtilskud til grænsenære kommuner i Syddanmark og Øresundsregionen. Kommuner og tilskud er fastlagt i loven. Tilskudsrammen udgør 100 mio. kr. og reguleres én gang årligt fra og med 2021 med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor. Tilskudsrammen udgør på den baggrund 109,8 mio. kr. for 2024.

5.10 Tilskud til kommuner med høj kriminalitet i boligområdet

Efter *udligningslovens § 16 b* ydes et årligt tilskud til kommuner med boligområder med en særlig høj kriminalitet. Kommuner og tilskud er fastlagt i loven. Tilskudsrammen udgør i 2020-niveau 90 mio. kr. og reguleres én gang årligt fra og med 2021 med den forventede pris- og lønudvikling i den kommunale sektor. Tilskudsrammen udgør på den baggrund 98,9 mio. kr. for 2024.

5.11 Tilskud til Furesø Kommune

Der ydes et tilskud til Furesø Kommune med henblik på udmøntning af Aftale mellem Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Furesø Kommune om udbetaling af særtilskud fra 2022 af juni 2021.

Tilskuddet blev i 2022 fastsat til 30,4 mio. kr. Tilskuddet reguleres årligt herefter med udviklingen i det kommunale beskatningsgrundlag i hovedstadsområdet. Tilskudsrammen udgør på denne baggrund 34,1 mio. kr. for 2024.

5.12 Tilskud til vanskeligt stillede kommuner

Tilskudsrammen til tilskud til vanskeligt stillede kommuner er som led i udligningsreformen forhøjet permanent til 350 mio. kr. i 2020-niveau, *jf. udligningslovens § 16*.

Tilskudsrammen reguleres én gang årligt fra og med 2021 med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor og udgør på den baggrund 384,4 mio. kr. for 2024.

Puljen er i 2024 ekstraordinært forhøjet med 350 mio. kr., *jf. aktstykke 117 af 29. juni 2023*. Tilskuddet udgør således samlet set 734,4 mio. kr. for 2024.

En del af det samlede tilskud er fordelt til kommuner gennem udviklingspartnerskaber. Videre er et mindre beløb tildelt Aabenraa Kommune vedr. det tyske mindretal.

Den resterende del af tilskud tildeles mellem tilskudsberettigede kommuner efter ansøgning.

5.13 Tilskud til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår

For 2024 udgør puljen til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår 349,7 mio. kr., *jf. udligningslovens § 17*.

Puljen fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren efter kriterier for lavt beskatningsgrundlag og kriterier for demografiske udfordringer i form af faldende indbyggertal og en stigende andel af ældre borgere, strukturelle udfordringer i form af lav befolkningstæthed og store afstande og beskæftigelsesmæssige udfordringer i form af et svagt arbejdsmarked som følge af forholdsvis få arbejdspladser i kommunen og forholdsvis store afstande til den nærmeste større by.

Puljen fordeles i forhold til indbyggertallet for de kommuner, der efter disse kriterier modtager tilskud i det enkelte år.

Fordelingen af puljen for 2024 fremgår af denne tilskudsudmelding. Puljen fordeles af indenrigs- og sundhedsministeren efter de ovennævnte kriterier. Kommunerne skal således ikke søge om tilskud fra denne pulje.

5.14 Overgangsordning vedrørende udligningsreformen

På baggrund af udligningsreformen gælder en overgangsordning, hvor reformens virkninger indføres over en årrække, således at reformen er fuldt indført for alle kommuner i 2025. Det sker på baggrund af en opgørelse en gang for alle af de byrdemæssige konsekvenser ved reformen.

Overgangsordningen indebærer, at kommuner med et beregnet byrdefordelingsmæssigt tab på op til 0,5 pct. af beskatningsgrundlaget har modtaget et tilskud i 2021 svarende til den del af tabet, der oversteg 0,1 pct. af beskatningsgrundlaget. Grænsen for tilskud forhøjes herefter årligt med 0,1 procentpoint frem til og med 2024.

For de kommuner, der har et beregnet byrdefordelingsmæssigt tab, der overstiger 0,5 pct. af beskatningsgrundlaget, er tilskuddet for 2021 fastsat som den del af det byrdefordelingsmæssige tab, der overstiger en grænse, som svarer til en femtedel af kommunens tab. Grænsen for tilskud forhøjes herefter årligt med en femtedel af kommunens tab frem til og med 2024.

Overgangsordningen medfører endvidere, at de kommuner, der har en beregnet byrdefordelingsmæssig gevinst, skal betale et bidrag. Bidraget for 2021 er fastsat som den del af den samlede byrdefordelingsmæssige gevinst, som overstiger 0,4 pct. af kommunens beskatningsgrundlag. Grænsen for tilskud forhøjes årligt med 0,4 procentpoint frem til og med 2024.

2024 er det sidste år, hvor kommuner modtager tilskud fra eller skal yde bidrag til denne overgangsordning.

5.15 Kompensationsordning for 2024 til kommuner med nettotab som følge af ændring i dækningsafgiften

Som følge af udmøntningen af boligskatteforliget ved *lov nr. 291 af 27. februar 2021* og *lov nr. 2614 af 28. december 2021* vedr. dækningsafgift øges provenuet fra dækningsafgift fra erhvervsejendomme, når disse udskrives på baggrund af vurderinger i det nye ejendomsvurderingssystem.

I aftalen mellem regeringen og KL om kommunernes økonomi for 2024 ligger det til grund for det skønnede provenu fra dækningsafgift, at dækningsafgift af erhvervsejendomme kan opkræves på et foreløbigt grundlag for de nye ejendomsvurderinger. Bloktilskuddet for 2024 er tilpasset tilsvarende det skønnede merprovenu på 724 mio. kr.

Det indgår i økonomiaftalen for 2024, at kommuner, som vil få et nettotab herved, kompenseres. Kompensationen og vilkår herfor indgår på *aktstykke 117 af 29. juni 2023*.

Bloktilskuddet for 2024 er nedjusteret på baggrund af et skønnet merprovenu fra dækningsafgiften af erhvervsjendomme på 724 mio. kr. Den enkelte kommunes nettotab opgøres på baggrund af kommunens andel af nedjusteringen i bloktilskuddet for 2024 samt et skøn for kommunens merprovenu fra dækningsafgift på baggrund af promillen for dækningsafgift for 2022 for kommuner med nedsat dækningsafgiftspromille i 2023 og for øvrige kommuner på baggrund af promillen for 2023.

Kompensationen for 2024 er opgjort én gang for alle.

5.16 Tilskud til kommuner med mindre øer

Efter *udligningslovens § 20* ydes der et årligt tilskud til kommuner med mindre øer. Tilskuddet ydes som et generelt tilskud, men er begrundet i de særlige udgifter, der er forbundet med at have en eller flere mindre øer som en del af kommunen, herunder særligt færgedriften.

Det samlede ø-tilskud udgør 130,5 mio. kr. for 2024 og er sammensat efter følgende kriterier:

- 86,0 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter de gennemsnitlige kommunale nettodriftsudgifter vedrørende færgedriften til de mindre øer i perioden 2007-2012
- 15,8 mio. kr. fordeles forholdsmæssigt efter befolkningstallet på de mindre øer
- 5,6 mio. kr. fordeles som grundtilskud, således at øer med mindre end 50 indbyggere modtager 150.000 kr., øer med mellem 50 og 200 indbyggere modtager 250.000 kr. og øer med mere end 200 indbyggere modtager 300.000 kr.
- Af resttilskuddet fordeles 45 pct. forholdsmæssigt efter folketal, 50 pct. forholdsmæssigt efter sejlafstand i km og 5 pct. efter øernes areal.

Investeringsstøtten, svarende til pkt. 3 og 4 ovenfor, er fastsat mhp. at kunne dække den årlige afskrivning på færger. Ordningen er uafhængig af den til enhver tid gældende låneoptagelse til færger og færgeløjer, herunder renteomkostninger. Ved at dække afskrivningen, bidrager tilskuddet således til enten betaling af nuværende afdrag (ved nyere færger og færgeløjer) eller opsparing til nye færgeinvesteringer (ved gamle færger og færgeløjer).

5.17 Tilskud til kommuner på øer uden fast forbindelse

Tilskud til Læsø, Samsø og Ærø

Efter *udligningslovens § 21* ydes årligt et tilskud til kommuner på øer uden fast forbindelse, der består af én kommune. Tilskuddet er som led i udligningsreformen blevet forhøjet med 60 mio. kr. i 2020-niveau som en videreførelse og forhøjelse af det særlige ø-tilskud på samlet 30 mio. kr., som er ydet med finansloven for 2019 og 2020. Tilskuddet reguleres med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Det samlede tilskud til Læsø, Samsø og Ærø Kommuner for 2024 udgør 162,6 mio. kr. og fordeles med 49,3 mio. kr. til Læsø Kommune, 56,7 mio. kr. til Samsø Kommune og 56,7 mio. kr. til Ærø Kommune.

Tilskuddet er sammensat efter følgende kriterier: 1) Der ydes et fast grundtilskud til hver kommune på 43,8 mio. kr. 2) Resttilskuddet fordeles forholdsmæssigt ud fra en fordelingsnøgle, der tager hensyn til antal passagerer, transport af gods og sejldistance på de færgeruter, der betjener de tre kommuner. Disse tal opgøres månedvis for hver færgerute af Danmarks Statistik som hhv. personkm og tonkm.

Tilskud til Bornholms Kommune

Tilskuddet til Bornholm udgør 55,4 mio. kr. for 2024. Tilskuddet reguleres årligt med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor. Tilskuddet er opbygget blandt andet ved tidligere overførsler fra de kommunale og amtskommunale bloktilskud.

5.18 Tilskud til nedsættelse af taksterne for godstransport til og fra visse øer

Efter *udligningslovens § 21 a* ydes der tilskud til nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra øer. Tilskuddet ydes til kommuner med mindre øer og til kommuner på øer uden fast forbindelse, der består af én kommune. Private færger kan modtage tilskud gennem en kommune. Tilskuddet reguleres med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor. Det samlede tilskud udgør i alt 42,4 mio. kr. for 2024.

Tilskuddets fordeling mellem kommuner er fastlagt pba. en nøgle for godsomsætning eksklusive vareafgift opkrævet af havnene på de enkelte færgeruter. Nøglen for fordeling af tilskuddet er fastsat på grundlag af godsomsætningen på de enkelte ruter, ekskl. moms og vareafgift opkrævet af havnene, baseret på et gennemsnit over tre år fra 2011 til 2013. Tilskuddet omfatter også særskilt tilskud til Esbjerg Kommune vedr. Mandø.

Der henvises for nærmere regler for fordeling, anvendelse og opfølgning til bekendtgørelse om nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra visse øer.

5.19 Tilskud til nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer

Efter *udligningslovens § 21 b* ydes der tilskud til nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer. Tilskuddet ydes til kommuner med mindre øer og til

kommuner på øer uden fast forbindelse, der består af én kommune. Private færger kan modtage tilskud gennem en kommune. Tilskuddet reguleres med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor. Det samlede tilskud udgør i alt 99,3 mio. kr. for 2024.

Fordelingen mellem kommunerne er fastlagt pba. et teknisk beregnet tilskudsbehov for hver enkelt færgerute. Det teknisk beregnede tilskudsbehov for de enkelte færgeruter beregnes som differencen mellem omsætningen for passagerbefordring i tilskudsperioden og den samlede billetindtægt, der ville være i samme periode, hvis alle billetter blev afregnet efter et landevejsprincip. De færgeruter, hvor det teknisk beregnede tilskudsbehov udgør under 20 pct. af omsætningen, får hævet tilskuddet, så det svarer til 20 pct. af rutens omsætning for passagerbefordring i tilskudsperioden.

Der henvises for nærmere regler for fordeling, anvendelse og opfølgning til bekendtgørelse om nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer.

5.20 Momskompensation

Efter *udligningslovens § 12 a* ydes der tilskud til kompensation af kommuner for afgiftsmæssige konsekvenser som følge af, at tilskud til nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra øer er omfattet af momslovens anvendelsesområde. Tilskuddet reguleres med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Det samlede tilskud i alt 9,0 mio. kr. for 2024.

Tilskuddet er fastsat på grundlag af den øgede afgiftsbelastning i kommunerne for regnskabsåret 2016.

Efter *udligningslovens § 12 b* ydes der tilskud til kompensation af kommuner for afgiftsmæssige konsekvenser som følge af, at tilskud nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer er omfattet af momslovens anvendelsesområde. Tilskuddet reguleres med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor.

Det samlede tilskud udgør i alt 8,3 mio. kr. for 2024.

Tilskuddet er fastsat på grundlag af den øgede afgiftsbelastning i kommunerne for regnskabsåret 2016.

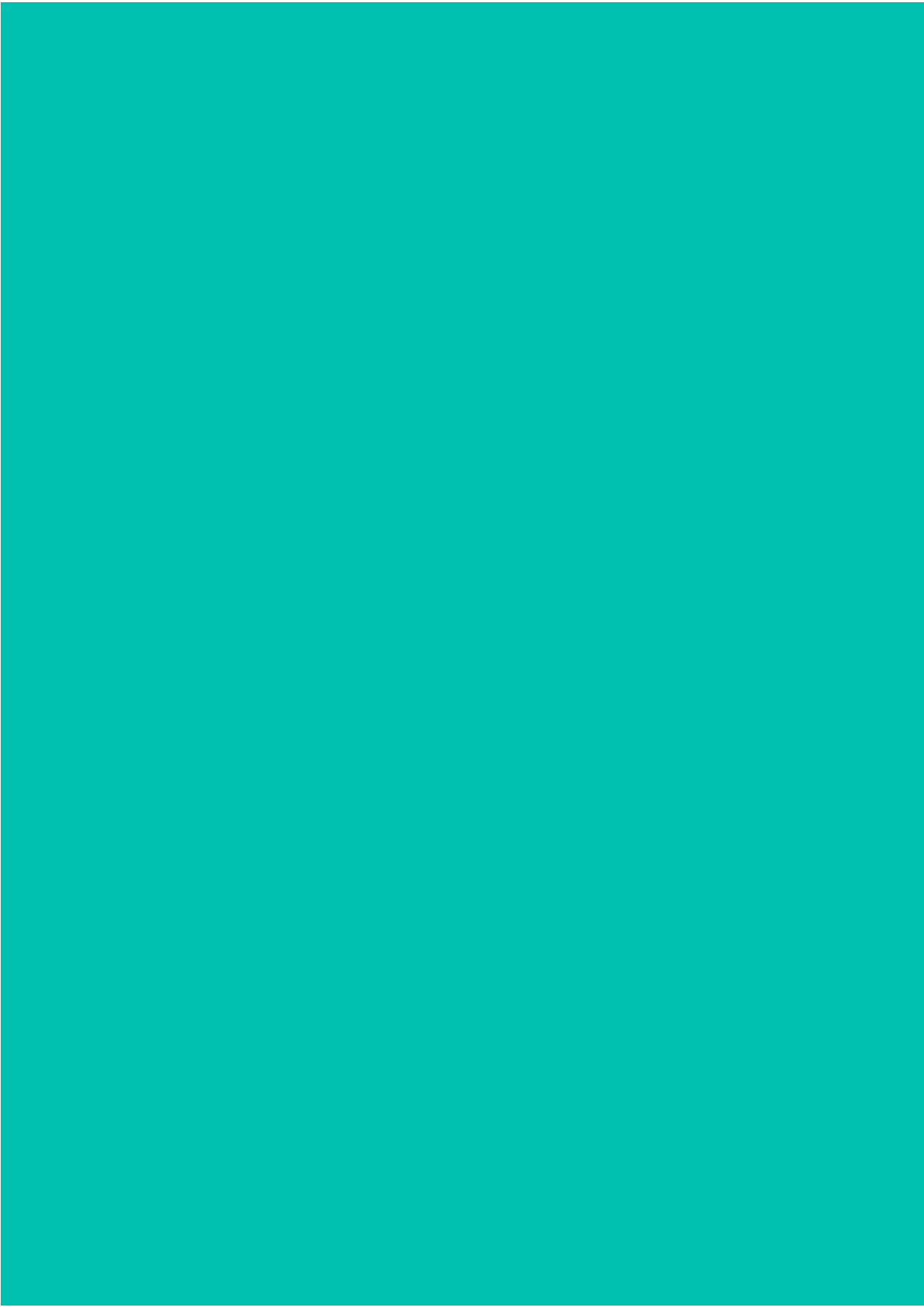
Der henvises for nærmere regler til bekendtgørelse om nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra visse øer og bekendtgørelse om nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer.

5.21 Tilskud til færgedrift

Efter *finanslovens § 16.71.04* ydes årligt et tilskud til færgedrift, som for 2024 udgør 2,3 mio. kr. i alt fordelt med 0,4 mio. kr. til Skive Kommune, 1,1 mio. kr. til Sønderborg Kommune og 0,8 mio. kr. til Vesthimmerlands Kommune.

Baggrunden er, at de pågældende kommuner har udgifter til færgedrift, der før kommunalreformen blev varetaget af amterne. Det følger af Aftale mellem den daværende VK-regering og Dansk Folkeparti om strukturreform af juni 2004 og en politisk opfølgning i 2011, at tilskuddet ydes permanent og reguleres årligt med den kommunale pris- og lønudvikling.

Der henvises for nærmere regler til bekendtgørelse om nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra visse øer.

Kapitel 6

Reguleringer af tilskud og det skrå skatteloft

I udmeldingen af tilskud og udligning til kommunerne for 2023 indgår:

1. Midtvejsregulering af bloktilskuddet for 2023
2. Modregning vedrørende parkeringsindtægter
3. Modregning vedrørende modtagne rådighedsbeløb fra forsyningsvirksomheder
4. Medfinansiering vedr. det skrå skatteloft for 2023
5. Særligt tilskud til kommuner med høj udvikling i ledigheden

Reguleringerne er nærmere beskrevet nedenfor.

6.1 Midtvejsregulering af bloktilskuddet for 2023

Folketingets Finansudvalg har ved *aktstykke 117 af 29. juni 2023* tiltrådt en regulering af bloktilskuddet for tilskudsåret 2023 med 7.753,2 mio. kr., *jf. tabel 6.1*.

I 4. kvartal 2023 afregnes midtvejsreguleringen af bloktilskuddet for 2023.

Tabel 6.1

Midtvejsregulering af bloktilskud for 2023

	Mio. kr.
Bloktilskud iflg. <i>aktstykke 117 af 29. juni 2023</i>	82.768,9
Bloktilskud iflg. <i>aktstykke 318 af 23. juni 2022</i>	75.015,7
Midtvejsregulering af bloktilskud	7.753,2

Anm.: Afrunding kan medføre, at total ikke svarer til den anførte sum.

6.2 Modregning vedrørende parkeringsindtægter

Som led i reform af tilskuds- og udligningssystemet er modregningsordningen vedr. parkeringsindtægter ændret. Der er indført et loft over kommunernes parkeringsindtægter på 320 kr. pr. indbygger, som reguleres en gang årligt fra og med 2021 med pris- og lønudviklingen for den kommunale sektor. Indtægter fra betalingsparkering, der overstiger loftet, modregnes fuldt ud i statens tilskud.

De nye bestemmelser medfører, at statens tilskud udelukkende nedsættes for de kommuner, der har eller indfører indtægter fra betalingsparkering, der overstiger loftet. Der er til gengæld ikke noget fradrag.

6.3 Modregning vedrørende modtagne rådighedsbeløb fra forsyningsvirksomheder

Den enkelte kommunes bloktilskud reduceres i tilfælde af afståelse af el-, varme- og vandforsyningsvirksomheder med et beløb svarende til 40 pct. af rådighedsbeløbet, hvis kommunen vælger at deponere restbeløbet, eller med 60 pct., hvis kommunen fravælger deponering, *jf. udligningslovens § 15*.

6.4 Kommunernes medfinansiering vedr. det skrå skatteloft for 2023

Kommunernes medfinansiering af et eventuelt nedslag i topskatten (det skrå skatteloft) følger af lov om fordeling af skattenedslaget mellem staten og kommunerne som følge af personskattelovens skatteloft.

Kommuner er omfattet af ordningen, hvis følgende to betingelser er opfyldt:

- Kommunernes udskrivningsprocent er højere end i 2007, og
- Kommunernes udskrivningsprocent er højere end 25,01 pct.

Kommuners eventuelle medfinansiering vil indgå ved midtvejsreguleringen for 2023. Beregningen af medfinansieringen er baseret på et skønnet topskattegrundlag, som beregnes som det faktiske grundlag for topskatten for året to år før og fremskrevet med statens skøn for væksten i topskattegrundlaget.

6.5 Særligt tilskud til kommuner med høj udvikling i ledigheden

Efter *udligningslovens § 23 b* ydes et særligt tilskud til kommuner, hvor udviklingen i bruttoledigheden for forsikrede ledige i perioden fra 1. kvartal i året før til 1. kvartal i året overstiger udviklingen i landsdelen tillagt et vist niveau. Til og med midtvejsreguleringen for 2020 udgjorde dette niveau 5 procentpoint.

Med udligningsreformen er ordningen fra og med midtvejsreguleringen for 2021 videreført men ændret sådan, at tilskud gives til de kommuner, hvor udviklingen i bruttoledigheden for forsikrede ledige ligger mere end 3 procentpoint over udviklingen i landsdelen som helhed.

Efter reglerne i udligningsloven som ændret med lov nr. 679 af 3. juni 2023 i sammenhæng med lov nr. 678 af 3. juni 2023 (ny ejendomsskattelov), opgøres tilskuddet fra og med tilskudsåret 2023 på baggrund af det statsgaranterede beskatningsgrundlag i stedet for det budgetterede beskatningsgrundlag.

Samtlige kommuner bidrager til den særlige tilskudsordning i forhold til den enkelte kommunens andel af det samlede befolkningstal som opgjort af Danmarks Statistik.

Det skal bemærkes, at alle beregninger er tolvafrundet, *jf. afsnit 8.4*.

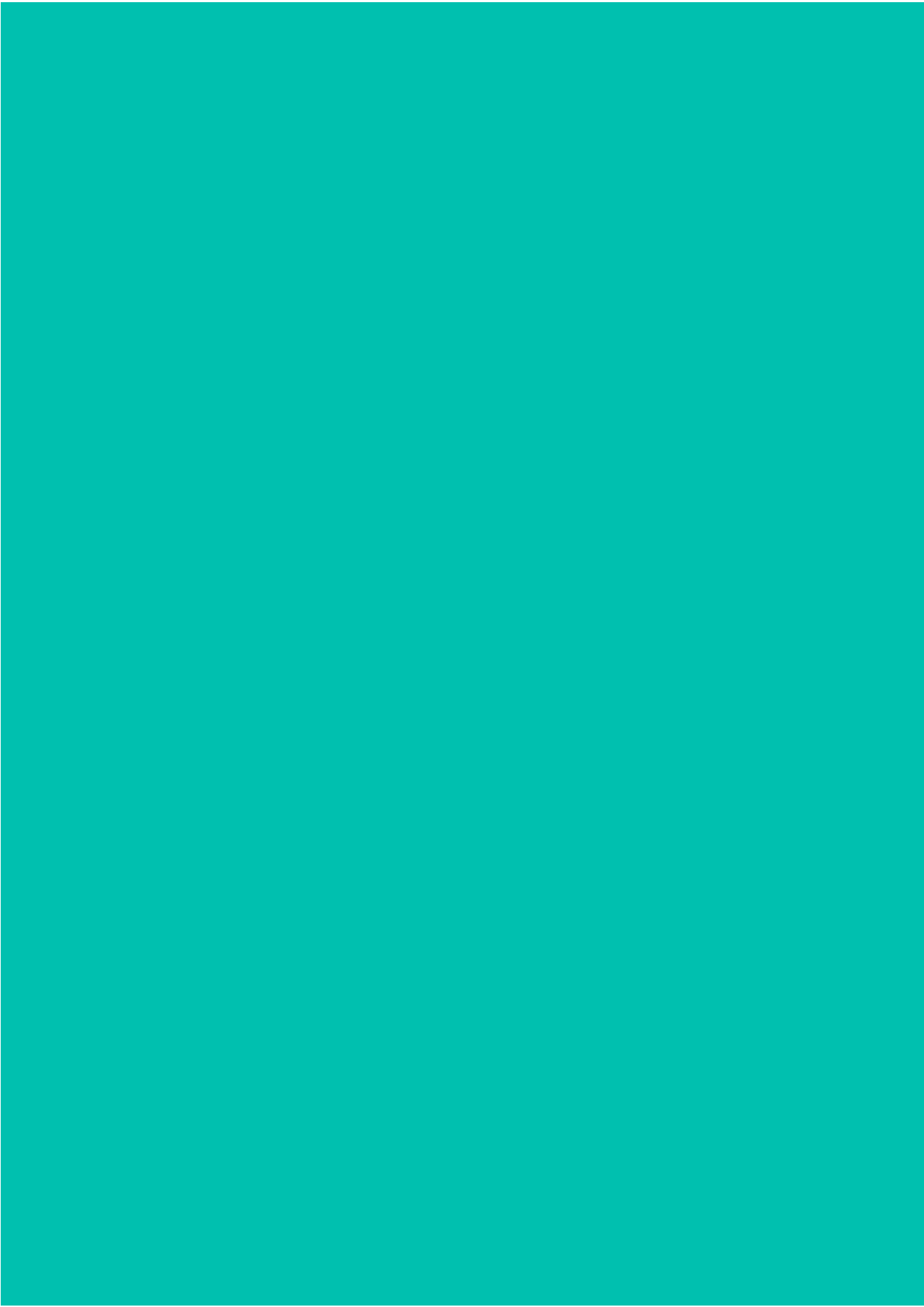
Eksempel på opgørelse af særlig tilskudsordning

I det følgende regneeksempel er mellemresultaterne undertiden vist med et vist antal decimaler, mens selve beregningen er foretaget uden afrunding. Der kan således forekomme afrundingsdifferencer i *tabel 6.2*.

Tabel 6.2

Særlig tilskudsordning (forsikringsordning) for 2023 - Regneeksempel for 766 Hedensted Kommune

Ledighedstal		
	Østjylland	Hedensted Kommune
Antal bruttoledige i 1. kv. 2022	10.934	321
Antal bruttoledige i 1. kv. 2023	12.258	410
Vækst (I procent)	12,1	27,7
		Kronebeløb er i 1.000 kr.
Vækst i landsdelens ledighed		
1. Udvikling i landsdel 1. kv. 2022 – 1. kv. 2023 (I procent)	12,1	
2. Minimumsgrænse (I procent)	3	
3. Vækst i landsdelens ledighedsvækst tillagt minimumsgrænse [(1) + (2)]	15.1	
Kommunens ledighedsandel i forhold til landsdelens ledighedsvækst		
4. Udvikling i kommunen, 1. kv. 2022 – 1. kv. 2023 (I procent)	27,7	
5. Kommunens udvikling, der overstiger udviklingen i landsdelen tillagt 3 procentpoint [(4) - (3)] (I procent)	12,6	
6. Antal ledige i kommunen 1. kv. 2022	321	
7. Antal ledige i kommunen, der udløser det særlige tilskud [(5) x (6)]	41	
Beregning af særligt tilskud		
8. Kompensation før fradrag [(7) x 144.500 kr.]	5.852	
9. Kommunens statsgaranterede beskatningsgrundlag for 2023	9.469.648	
10. Fradrag [0,01 x (9) / 100]	946	
Beregnet særligt tilskud for kommunen [(8) - (10)]	4.908	
Beregning af bidrag til ordningen		
11. Kommunens indbyggertal 2023	47.609	
12. Indbyggertal i hele landet 2023	5.932.561	
13. Kommunens andel af hele landets befolkningstal [(11) / (12)] (I procent)	0,8	
14. Samlet tilskudsbeløb for hele landet	94.296	
Bidrag (-) til ordningen for kommunen [- (13) x (14)]	-756	
Nettotilskud [Særligt tilskud + Bidrag]	4152	

Kapitel 7

Valg af budgetteringsmetode

7.1 Valg mellem selvbudgettering og statsgaranti

Kommunerne har ved budgetlægningen valgfrihed mellem:

- At basere budgettet på kommunens eget skøn over udskrivningsgrundlaget og folketal og dertilhørende foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb beregnet på disse forudsætninger (selvbudgettering).
- At basere budgettet på et statsgaranteret udskrivningsgrundlag og hertil knyttede statsgaranterede tilskuds- og udligningsbeløb (statsgaranti).

Det er frit for den enkelte kommune, hvilken metode kommunen vil vælge i det enkelte år. Beslutningen om tilmelding til statsgarantien skal ske i forbindelse med budgetvedtagelsen og har bindende virkning for budgetåret.

Frem til og med tilskudsåret 2023 blev de foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb ved valg af selvbudgettering baseret på kommunens eget skøn over udskrivningsgrundlaget, grundværdier og folketal.

Efter reglerne i udligningsloven som ændret med lov nr. 679 af 3. juni 2023 i forbindelse med lov nr. 678 af 3. juni 2023 (ny ejendomsskattelov) opgøres kommunernes foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb for tilskudsårene 2024-2028 ved valg af selvbudgettering på baggrund af det udskrivningsgrundlag, som kommunen har lagt til grund for budgettet, og de beregningstekniske grundværdier, som ligger til grund for statsgarantien.

Med lovændringerne nævnt ovenfor opgøres efterreguleringen af de foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb for de selvbudgetterende kommuner i tilskudsårene 2022 og 2023 på baggrund af det endelig opgjorte beskatningsgrundlag baseret på de afgiftspligtige grundværdier for hhv. produktionsjord og øvrige ejendomme, som indgik i den foreløbige afregning i stedet for som tidligere de faktiske afgiftspligtige grundværdier. Ved opgørelsen af efterreguleringen af tilskuds- og udligningsbeløb for selvbudgetterende kommuner i tilskudsårene 2024-2028 fastsættes det endelige opgjorte beskatningsgrundlag på baggrund af de beregningstekniske grundværdier for hhv. produktionsjord og øvrige ejendomme, som vil ligge til grund for de foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb.

7.2 Statsgarantiordningen

For de kommuner, der vælger statsgarantien, vil de garanterede tilskuds- og udligningsbeløb svare til de anførte beløb i nærværende tilskudsudmelding. Det skal bemærkes, at

kommuner, der budgetterer med statsgaranti, på linje med de øvrige kommuner vil få andel af en generel tilskudsforøgelse eller omvendt skal bidrage til en generel tilskudsnedsættelse i forbindelse med midtvejsreguleringen af tilskudspuljen for tilskudsåret.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2024 beregnes med udgangspunkt i den enkelte kommunes udskrivningsgrundlag for 2021 korrigeret for forhøjelse af beskæftigelsesfradraget, , målretning af aldersopsparing, udvidelse af grundlaget for beskæftigelsesfradraget, forhøjelse af loftet over beskæftigelsesfradraget, mindreregulering af personfradraget, permanent forhøjet befordringsfradrag i yderkommuner, beskatning af fri bil ved genberegning af registreringsafgiftspligtig værdi, førtidig udbetaling af feriemidler, justering af beskatning af fri bil, lempelse af boligjobordningen i 2021, førtidig udbetaling af resterende tilgodehavende feriemidler, afskaffelse af fradragsret for håndværksydelser efter boligjob-ordningen, forhøjelser af det maksimale beskæftigelsesfradrag, forhøjelse af aldersopsparingens lave indbetalingsloft, udvidelse af perioden for aldersopsparingens høje indbetalingsloft samt forhøjelse af det maksimale fradrag for fagforeningskontingent. Ved beregning af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2024 fremskrives det korrigerede udskrivningsgrundlag for 2021 med 10,4 pct.

7.3 Selvbudgettering af tilskuds- og udligningsbeløb

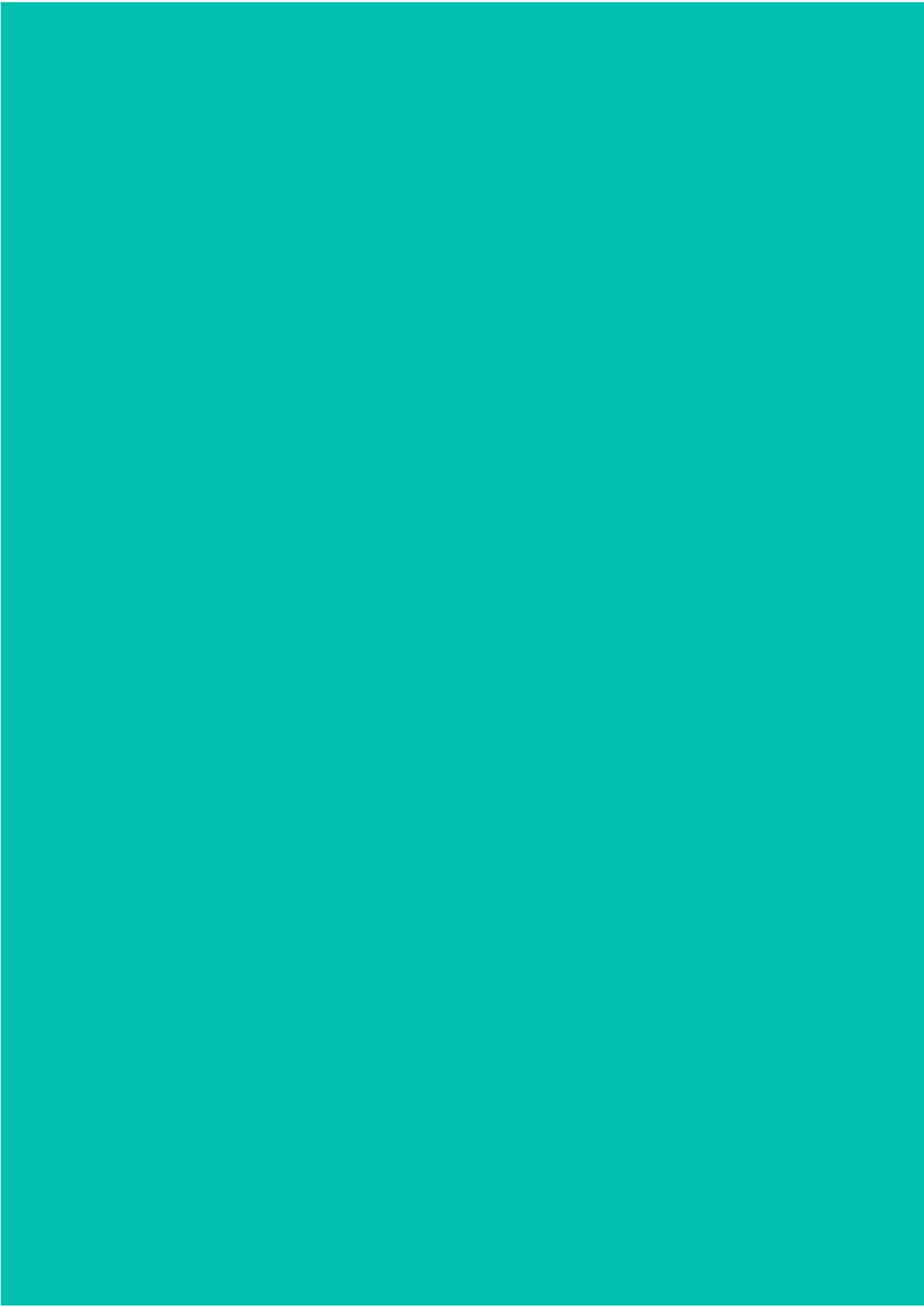
De kommuner, der vælger selvbudgettering, skal i forbindelse med budgetvedtagelsen i oktober måned foretage en beregning af kommunens foreløbige tilskud- og udligningsbeløb ud fra de forudsætninger om udskrivningsgrundlag og folketal, som kommunen har valgt at lægge til grund for budgettet. Beregningen baseres i øvrigt på en række forudsætninger pr. 1. juli i året forud for budgetåret, som udmeldt af Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Selvbudgettering indebærer, at budgetteringen af udskrivningsgrundlag og tilskud og udligning for det enkelte budgetår er sammenknyttet. Ændrer kommunen i løbet af budgetprocessen sit skøn over udvikling i udskrivningsgrundlaget eller folketal, vil det indebære, at der skal foretages et tilsvarende revideret skøn over tilskud og udligning.

Ved selvbudgettering beregner kommunerne tilskuds- og udligningsbeløb ud fra kommunens egne skøn over kommunens udskrivningsgrundlag og folketal i kommunen pr. 1. januar 2024 (bopælskommune).

De nærmere beregningsskemaer for opgørelsen af selvbudgetterede tilskuds- og udligningsbeløb for 2024 er udsendt til de enkelte kommuner.

I 2026 opgøres en efterregulering af de foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb for de selvbudgetterende kommuner. Efterreguleringen opgøres som forskellen mellem de foreløbige tilskuds- og udligningsbeløb, som er afregnet med kommunen i tilskudsåret, og de endeligt opgjorte beløb, opgjort ud fra det faktiske udskrivningsgrundlag for 2024, som opgjort pr. maj 2026, samt de faktiske folketal mv. for 2024. Efterreguleringen for tilskudsåret 2024 afregnes i de første tre måneder af 2027.

Kapitel 8

Udgiftsbehovsopgørelsen og regneeksempler

I dette kapitel er der samlet en række oplysninger om centrale variable og parametre i det generelle udligningssystem, herunder det samlede kommunale udgiftsbehov samt opgørelsen af den enkelte kommunes udgiftsbehov.

Der indgår også eksempler på beregningen af udligningsbeløb for konkrete kommuner, og et afsnit med de tekniske beregningsformler, som indgår i den generelle udligning, findes sidst i dette kapitel.

I opgørelserne for 2024 indgår en række parametre, der fremgår af *tabel 1 i kapitel 9*.

8.1 Nettodrifts- og anlægsudgifter

Nedenstående *tabel 8.1* viser opgørelsen af nettodrifts- og anlægsudgifter, som udgør det samlede kommunale udgiftsbehov til udligningen for 2024.

Tabel 8.1	
Opgørelse af de kommunale nettodrifts- og anlægsudgifter til udligning 2024	
	Mio. kr.
Nettodrifts- og anlægsudgifter (budget 2023)	417.027,6
Meropgaver 2023-2024, jf. bilag 8.1 (2023 pl)	5.822,1
Sum i 2023-priser	422.849,7
Sum i 2024-priser	439.340,8
Samlede nettodrifts- og anlægsudgifter	439.340,8

I opgørelsen af de samlede nettodrifts- og anlægsudgifter tager udgangspunkt i de kommunale budgetter for 2023, hvortil der lægges udgifter som følge af meropgaver fra 2023 til 2024. En oversigt over udgifterne til meropgaver findes i *bilag 8.1*.

8.2 Udgiftsbehovsopgørelse

En kommunes udgiftsbehov opgøres ud fra befolkningens alderssammensætning og den socioøkonomiske struktur i kommunen. Det demografiske og det socioøkonomiske udgiftsbehov sammenvejes til et samlet udgiftsbehov for kommunen. Af de samlede kom-

munale nettodriffts- og anlægsudgifter henregnes 67 pct. til kommunernes aldersbestemte udgiftsbehov og 33 pct. til det socioøkonomiske udgiftsbehov. Vægtene er lagt fast på dette niveau som led i udligningsreformen.

Den aldersbestemte del af det demografiske udgiftsbehov beregnes i tre trin. *Det første trin* består i, at de budgetterede udgifter fordeles på de aldersgrupper, som udgifterne hører til. Udgifter til kontanthjælp fordeles fx på flere aldersgrupper, mens udgifter til folkeskolen fordeles på aldersgruppen 6-16-årige. Udgifterne fordeles på tværs af aldersgrupperne ved at gange den enkelte aldersgruppes andel med den udgift, som skal fordeles. Hvis aldersgruppen 20-24 år udgør 10 pct. af gruppen af modtagere af kontanthjælp, skal 10 pct. af de samlede udgifter henregnes til aldersgruppen 20-24 år.

Det andet trin i beregningen af det aldersbestemte udgiftsbehov er at beregne aldersvægte samt enhedsbeløb. Aldersvægtene beregnes ved at tage den enkelte aldersgruppes samlede udgifter og dividere med summen af udgifterne til samtlige aldersgrupper. Det giver således en vægt per aldersgruppe. Enhedsbeløbene for en aldersgruppe fås som produktet mellem aldersvægten til aldersgruppen, vægten på det aldersbestemte udgiftsbehov og det samlede udgiftsbehov og herefter divideret med det samlede antal personer i aldersgruppen. Et enhedsbeløb skal forstås som de gennemsnitlige udgifter til en person i en given aldersgruppe.

Enhedsbeløbet for det sidste demografiske kriterium, nedgang i befolkningstal, opgøres som en vægt på 0,62 pct. af de samlede aldersbestemte udgifter divideret med det samlede antal enheder, der henregnes til kriteriet. Hvis det beregnede enhedsbeløb overstiger 100.000 kr., nedsættes vægten svarende til, at enhedsbeløbet fastsættes til 100.000 kr. Grænsen for enhedsbeløbet på 100.000 kr. reguleres fra og med 2022 med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor. Det beregnede enhedsbeløb for de fastsatte aldersgrupper forhøjes proportional, så det samlede demografiske udgiftsbehov udgør 67 pct. af de samlede kommunale udgifter. De beregnede enhedsbeløb for tilskudsåret 2024 fremgår af *tabel 8.2*.

I *det sidste trin* beregnes udgiftsbehovet per kommune. En kommunes demografiske udgiftsbehov fås ved at gange kommunens indbyggertal i de relevante aldersgrupper med de tilsvarende enhedsbeløb.

I *tabel 8.7-8.9* præsenteres et eksempel på opgørelsen af det samlede udgiftsbehov for en enkelt kommune.

Tabel 8.2

Oversigt over enhedsbeløb i opgørelsen af demografisk udgiftsbehov i landsudligningen

Kriterium	Enhedsbeløb i kr.
0 – 5-årige	71.713,53
6 – 16-årige	91.534,55
17 – 19-årige	31.176,55

20 – 24-årige	28.660,12
25 – 29-årige	33.488,60
30 – 34-årige	33.577,97
35 – 39-årige	31.983,55
40 – 44-årige	35.684,52
45 – 49-årige	35.907,54
50 – 54-årige	38.897,77
55 – 59-årige	42.129,93
60 – 64-årige	47.620,07
65 – 74-årige	40.243,41
75 – 84-årige	51.618,32
85 +årige	141.763,51
Nedgang i befolkningstal	78.122,58

8.3 Kriterieoversigt i det socioøkonomiske udgiftsbehov

Vægte til opgørelse af det socioøkonomiske udgiftsbehov er fastsat ved lov. De kriterier, der indgår og deres vægte, fremgår af *tabel 8.3*.

Tabel 8.3

Oversigt over socioøkonomiske udgiftsbehovskriterier og vægte

Kriterium	Vægt
20-59 årige uden beskæftigelse over 5 pct. *	19,0 pct.
25-49-årige uden erhvervsuddannelse **	13,0 pct.
Antal billige boliger samt familier i visse boliger i yderområder og beboede sommerhuse	6,0 pct.
Psykiatriske patienter	2,0 pct.
Almene familieboliger	12,0 pct.
Børn i familier hvor forsørgerne har kort uddannelse	9,0 pct.
Enlige på 65 år og derover	3,0 pct.
Personer med lav indkomst i tre ud af fire år	5,0 pct.
Antal personer med handicap	4,0 pct.
Antal indvandrere og efterkommere ***	6,0 pct.
20-59 årige med færdigheder på grundniveau	4,0 pct.
Børn af enlige forsørgere	2,0 pct.
Børn som har flyttet kommune mindst tre gange	3,0 pct.
Afstand til nærmeste 500 arbejdspladser	2,0 pct.
Regional ledighed for forsikrede ledige	2,0 pct.
45-64-årige med begrænset erhvervs erfaring	5,0 pct.

Befolkningstæthed	1,0 pct.
Lav middellevetid	2,0 pct.

Anm.: * Det største antal 20-59 årige uden beskæftigelse over 5 pct. i det senest opgjorte år eller tre år tidligere. Korrektionen skal sikre, at kommunerne får et økonomisk udbytte ved en skabt fremgang i beskæftigelsen. ** Eksklusive indvandrere, som var over 20 år på indvandringstidspunktet. *** Eksklusive indvandrere med opholdsgrundlag som au pair.

I nedenstående *tabel 8.4* fremgår det anvendte datagrundlag for kriterierne i tilskuds- og udligningssystemet. Kriteriet *Nedgang i befolkningstal* indgår som tidligere nævnt i det aldersbestemte udgiftsbehov og resterende kriterier indgår i det socioøkonomiske udgiftsbehov.

Tabel 8.4

Oversigt over anvendte grundlag for kriterier i 2024

Befolkningstæthed	Opgørelsen foretages af Danmarks Statistik som den gennemsnitlige afstand for borgere i kommunen til de nærmeste 2.000 medborgere som fugleflugtslinje ganget antal indbyggere i kommunen. Antal indbyggere opgøres pr. 1. januar i beregningsåret. Kriterieværdien opgøres med hele tal.
Antal 20-59-årige, der er uden beskæftigelse, ud over 5 procent af antallet af 20-59-årige	Antal 20-59-årige, der er uden beskæftigelse og ligger ud over 5 pct. af antallet af 20-59-årige i kommunen ganget med antallet i aldersgruppen, opgøres ud fra data på antallet af 20-59-årige fordelt på socioøkonomisk status som opgjort af Danmarks Statistik baseret på den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik. Kriteriet opgøres som det største antal 20-59-årige, som på optællingstidspunktet var arbejdsløse eller uden for arbejdsstyrken, eksklusive uddannelsessøgende, i enten ultimo november i det senest opgjorte år (2021) eller ultimo november 3 år forud for dette år. Hvis det seneste opgjorte år anvendes, bruges befolkningens arbejdsmarkedsoplysninger opgjort ultimo november i 2021 og folketallet pr. 1. januar i året før beregningsåret. Hvis 2018 anvendes, bruges befolkningens arbejdsmarkedsoplysninger opgjort ultimo november i 2018 og folketallet pr. 1. januar i 2019.
Antal 25-49-årige uden erhvervsuddannelse	Opgørelsen foretages ud fra Danmarks Statistiks Uddannelsesstatistik som antal 25-49-årige pr. 1. oktober, der på optællingstidspunktet ikke har afsluttet anden længerevarende uddannelse end grundskole eller har uoplyst uddannelse. Populationen opgøres af Danmarks Statistik pr. 1. oktober i året før beregningsåret og uddannelsesoplysninger pr. 1. oktober i året før beregningsåret. Kriteriet opgøres uden personer, som var over 20 år på indvandringstidspunktet.
Antal billige private udlejningsboliger samt familier i visse boliger i husleje, ekskl. udgifter til forbrug, på maksimalt 5.410 kr., hvor husleje-grænsen er opreguleret med huslejeudviklingen i nettoprisindekset. Opgørelsen af huslejerne i de private udlejningsboliger baseres på huslejeoplysninger for beboelsesejendomme med mindst 3 boliger, hvor mindst én bolig er beboet af en husstand, der modtager boligstøtte, i boligstøtteregetret pr. 1. januar i beregningsåret. Familier i visse boliger opgøres som antal fami-	Opgøres på grundlag af data fra Social- og Boligstyrelsen og fra Danmarks Statistik. Billige private udlejningsboliger opgøres som antal privat udlejede boliger, der ikke er enkeltværelser eller udlejede andelsboliger, og med en ligger samt familier i visse boliger i husleje, ekskl. udgifter til forbrug, på maksimalt 5.410 kr., hvor husleje-grænsen er opreguleret med huslejeudviklingen i nettoprisindekset. Opgørelsen af huslejerne i de private udlejningsboliger baseres på huslejeoplysninger for beboelsesejendomme med mindst 3 boliger, hvor mindst én bolig er beboet af en husstand, der modtager boligstøtte, i boligstøtteregetret pr. 1. januar i beregningsåret. Familier i visse boliger opgøres som antal fami-

	lier, der den 1. januar i beregningsåret bor i privat udlejning fra før 1970 beliggende i landdistrikter eller i byer med færre end 5.000 indbyggere, og beboede sommerhuse på baggrund af Danmarks Statistiks Boligopgørelse og Husstands- og Familiestatistik samt Danmarks Statistiks E-familiebegreb.
Antallet af diagnosticerede psykiatriske patienter	Opgøres på grundlag af data fra Sundhedsdatastyrelsen. Kriteriet omfatter personer, der i perioden 2013-2022 har været i kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen. Dette er defineret ved aktionsdiagnosekoderne F00-29. Ved opgørelsen henregnes personer, der er bopælsregistreret i kommunen ved seneste kontakt med det psykiatriske sygehusvæsen, til folketallet i kommunen.
Almene familieboliger	Opgørelsen for bestanden af almene boliger baseres på Landsbyggefondens huslejeregister opgjort pr. 1. januar i beregningsåret. Statistikken leveres af Social- og Boligstyrelsen.
Antallet af børn i familier, hvor forsørgerne har kort uddannelse	Opgøres af Danmarks Statistik som antal børn mellem 0 og 16 år pr. 1. oktober i året før beregningsåret i familier, hvor den højeste fuldførte uddannelse pr. 1. oktober i året før beregningsåret for forsørgerne er grundskole eller uoplyst, og forsørgerne ikke er studerende. Opgørelsen baseres på Danmarks Statistiks Uddannelsesregister og fra Befolkningsstatistikken og Danmarks Statistiks E-familiebegreb. I opgørelsen medtages ikke personer, som var over 20 år på indvandringstidspunktet.
Antallet af enlige over 65 år	Antallet af enlige i aldersgruppen 65 år og derover opgøres af Danmarks Statistik pr. 1. januar i beregningsåret. Enlige defineres som ugift, skilt, enke/enkemand, ophævet partnerskab samt længstlevende af 2 partnere.
Antallet af personer med lav indkomst i tre ud af fire år	Opgøres af Danmarks Statistik som antal 18-64-årige i kommunen pr. 31. december der i året to år før beregningsåret og i mindst to af de foregående tre år har haft en ækvivaleret disponibel indkomst på mindre end 60 pct. af medianindkomsten på landsplan samt en formue på under 10.000 kr. og været bosat i Danmark i tre ud af de seneste fire år. Endvidere medtages studerende uden børn og deres familiemedlemmer samt selvstændige og medarbejdende ægtefæller ikke i opgørelsen. Populationen til beregning af medianindkomsten er E-familier, hvor ældste person er ældre end 14 år og fuldt skattepligtig. Opgørelsen sker på baggrund af Danmarks Statistiks Familieindkomster og Husstands- og Familiestatistik.
Antal personer med handicap	Opgøres af Danmarks Statistik som antallet af udviklingshæmmede på 65 år og derunder samt antallet af 20-59-årige uden for arbejdsstyrken med øvrige handicap. Kriteriet opgøres som de personer, som inden for en 5-årig periode fra 2017-2021 er diagnosticeret inden for sygehusvæsenet med en aktions- eller bidiagnose, som vil kunne medføre et handicap. Ved opgørelsen henregnes personer til folketallet i kommunen i det første diagnoseår. I de tilfælde, personen er indskrevet i sygehusvæsenet før 1. januar i den 5-årige periode, henregnes personen til bopælskommunen på indskrivningstidspunktet.
Antallet af indvandrere og efterkommere	Opgøres af Danmarks Statistik som antallet af indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande pr. 1. januar i beregningsåret. Indvandrere med opholdsgrundlag som studie- eller uddannelsesophold parret med første indvandringsdato 1. januar tre år før beregningsåret eller senere, indgår ikke i opgørelsen.

Antal 20-59-årige lønmodtagere med færdigheder på grundniveau	Opgøres af Danmarks Statistik som antallet af 20-59-årige lønmodtagere i arbejde, der forudsætter færdigheder på grundniveau. Kriteriet baseres på Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik, populationen og arbejdsmarkedstilknytning opgøres ultimo november to år før beregningsåret.
Nedgang i befolkningstallet	Kriteriet er et gennemsnit af de seneste tre år opgjorte nedgange i befolkningstallet i kommuner, som i året har et beskatningsgrundlag pr. indbygger mindre end 125 pct. af det landsgennemsnitlige beskatningsgrundlag pr. indbygger. Nedgangen i befolkningstallet opgøres i hvert af de tre år for kommuner med en samlet nedgang i befolkningstallet over de seneste 5 år, som summen af de årlige nedgange over den 5-årige periode. De tre år svarer til tilskudsåret 2024 samt de to foregående år. Nedgangen i befolkningstallet for tilskudsåret 2024 opgøres på baggrund af befolkningstallet i perioden 2018-2021, samt perioderne 2017-2022 og 2016-2021 i beregningen i befolkningstilbagegangen i de to foregående år.
Antal 0-15-årige børn af enlige forsørgere	Opgøres af Danmarks Statistik som antallet af 0-15-årige børn af enlige forsørgere, der modtager ordinært børnetilskud. Opgørelsen baseres på statistikken om børnefamilieydelse og børnetilskud og er opgjort pr. 4. kvartal i året før beregningsåret. Kriteriet opgøres som det gennemsnitlige antal af 0-15 årige af enlige forsørgere over 3 år.
Antal 0-17-årige børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange	Antallet af 0-17-årige børn, som er flyttet over en kommunegrænse mindst tre gange opgøres af Danmarks Statistik ud fra Befolkningsstatistikken og register med mellemkommunale flytninger. Kriteriet er opgjort pr. 1. januar i beregningsåret.
Lav middellevetid	Kriteriet baseres på en opgørelse af den gennemsnitlige levetid for perioden 2013-2022 fra Danmarks Statistik. Kriteriet beregnes ved, at forskellen i middellevetiden mellem den kommune, som har den højeste middellevetid, og den enkelte kommunes ganges med antallet af personer i kommunen, som er 65 år eller derover.
45-64-årige med begrænset erhvervs erfaring	Kriteriet opgøres af Danmarks Statistik pr. 1. januar i året før beregningsåret som antallet af 45-64-årige med mindre end 10 års erhvervs erfaring, ingen ind- eller udvandring til/fra Danmark i den seneste 10-årige periode og har ikke været selvstændige i den seneste 10-årige periode. Populationen opgøres pr. 1. januar året før beregningsåret og oplysninger om erhvervs erfaring opgøres ultimo november to år før beregningsåret.
Regional ledighed for forsikrede ledige	Baseres på data fra Danmarks Statistik for antal fuldtidsledige i året før beregningsåret og antal personer i arbejdsstyrken ultimo november to år før beregningsåret. Kriteriet beregnes ved at gange den regionale ledighedsprocent for bruttoledige dagpengemodtagere med antallet af personer i kommunens arbejdsstyrke. Den regionale ledighedsprocent opgøres for følgende 8 geografiske områder baseret på Danmarks Statistiks inddeling i landsdele: 1) København og Østsjælland 2) Nordsjælland 3) Vest-, Sydsjælland og Bornholm 4) Fyn 5) Sydjylland 6) Østjylland 7) Vestjylland 8) Nordjylland.
Afstand til arbejdspladser	Opgøres ud fra data for den gennemsnitlige afstand som opgjort af Danmarks Statistik. Kriteriet beregnes ved at gange den gennemsnitlige afstand for borgere i kommunen til de nærmeste 500 arbejdspladser målt i

fugleflugtslinje med kommunens antal 18-64-årige. Antal personer er opgjort pr. 1. januar i beregningsåret.

8.4 Eksempler på beregning af tilskud og udligning

I det følgende er tilskudsopgørelsen illustreret med nogle beregningseksempler for tilskudsåret 2023.

Ved Indenrigs- og Sundhedsministeriets beregning af tilskud og udligning indgår mellemresultatet uden afrunding i beregningerne. Skatteudskrivning, beskatningsgrundlag samt nettodrifts- og anlægsudgifter er opgjort i hele 1.000 kr. Tilskud og bidrag opgøres i hele 1.000 kr., der er afrundet til et med 12 deleligt beløb. Denne "tolvrunding" sker, fordi beløbene udbetales over 12 måneder i de såkaldte "12-delsrater".

I de følgende regneeksempler er mellemresultaterne undertiden vist med flere decimaler, mens selve beregningen er foretaget uden afrunding. Der kan således forekomme afrundingsdifferencer i tabellerne.

Der henvises i beregningerne dels til andre tabeller i dette afsnit, dels til tabeller i *kapitel 9*.

Regneeksempel 1 – Kommune med tillæg i tilskud fra udligning af udgiftsbehov og beskatningsgrundlag

I dette regneeksempel tages der udgangspunkt i Haderslev Kommune, som modtager et udligningstilskud for udligningen af både udgiftsbehov og beskatningsgrundlag.

Kommunen har samtidig et relativt højt udgiftsbehov og et relativt lavt beskatningsgrundlag og modtager derfor tillægstilskud i både udligningen af udgiftsbehov og beskatningsgrundlag.

Beregningen af kommunens generelle udligningsbeløb findes i *tabel 8.5*. Beregningen af kommunens beskatningsgrundlag og skatteudskrivning findes i *tabel 8.6*, men beregningen af udgiftsbehov findes i *tabel 8.7* til *8.10*.

Endelig vises der i *tabel 8.11* til *8.13* beregningen af diverse finansieringsbidrag, herunder bidrag til finansiering af overudligningsbeløb, nettovirkningen af de to tillæg for udligning af beskatningsgrundlag og tillæg til udligning af udgiftsbehov.

Tabel 8.5

Beregning af udligning og generelle tilskud – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune

	Kronebeløb er i 1.000 kr.
A. Befolkningsandel	
1. Kommunens indbyggertal	55.231
2. Indbyggertal i hele landet (tabel 1.1, pkt. 20)	5.958.486
3. Kommunens befolkningsmæssige andel [$A1 \times 100 / A2$] (I procent)	0,927
B. Udligning af udgiftsbehov	
1. Kommunens beregnede udgiftsbehov (tabel 8.7 i dette afsnit)	4.386.267
2. Det samlede kommunale udgiftsbehov (tabel 1.2, pkt. 3)	439.340.800
3. Kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov [$A3 \times B2 / 100$]	4.072.382
4. Udligningsprocent for udgiftsbehov (generel) (tabel 1.1, pkt. 29)	0,93
5. Tillægspct. for kommuner med udgiftsbehov over landsgnm. 1) (tabel 1.1, pkt. 30)	0,02
6. Udligningsbeløb [$B4 \times (B1 - B3)$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	291.912
7. Tillægsbeløb [$B5 \times (B1 - B3)$] (Tolvafrundet til hele tusinde kr.)	6.276
C. Udligning af beskatningsgrundlag	
1. Kommunens beregnede skatteudskrivning (tabel 8.6 i dette afsnit)	2.769.676
2. Kommunernes samlede skatteudskrivning (tabel 1.1, pkt. 18)	337.869.609
3. Kommunes befolkningsmæssige andel af den samlede skatteindtægt [$A3 \times C2 / 100$]	3.131.815
4. Udligningsprocent for beskatningsgrundlag (generel) (tabel 1.1, pkt. 24)	0,750
5. Udligningsprocent for lavt beskatningsgrundlag 2) (tabel 1.1, pkt. 25)	0,200
6. Udligningsbeløb [$- C4 \times (C1 - C3)$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	271.608
7. Tillægsbeløb [$- C5 \times (C1 - 0,9 \times C3)$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	9.792
D. Bloktilskud (Ordinært)	
1. Samlet bloktilskud, der fordeles efter indbyggertal (Tolvafrundet til hele tusinde kr.)	75.225.408
2. Samlet bloktilskud [$(A3 / 100) \times D1$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	697.284

Anm.: 1) Kommunens udgiftsbehov pr. indbygger er større end det samlede udgiftsbehov for hele landet pr. indbygger, hvilket svarer til, at kommunens samlede udgiftsbehov er større end kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov for hele landet. 2) Kommunens beskatningsgrundlag pr. indbygger er lavere end 90 pct. af det samlede beskatningsgrundlag for hele landet pr. indbygger, hvilket svarer til, at kommunens beregnede skatteindtægt er mindre end 90 pct. af kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede skatteprovenu for hele landet.

Tabel 8.6

Data til opgørelse af beregnede skatteudskrivning – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune

	Kronebeløb er i 1.000 kr.
A. Garanteret beskatningsgrundlag	
1. Udskrivningsgrundlag 2020, maj opgørelse 2022 (korrigeret for skønnede virkninger af ændret lovgivning)	9.458.597
2. Fremskrivningsprocent	10,4
3. Fremskrevet grundlag – garanti (tabel 2)	10.442.293
4. 10,39 pct. af beregningstekniske grundværdier vedr. øvrige ejendomme	535.499
5. 2,88 pct. af beregningstekniske grundværdier vedr. produktionsjord	95.446
6. Andel af beregningstekniske grundværdier [A4 + A5]	630.945
7. Samlet beskatningsgrundlag [A3 + A6], garantiberegning	11.073.238
B. Beregnede skatteindtægter	
1. Skattetryksfaktor (tabel 1. pkt. 19). Indgår uafrundet	0,250123
2. Beregnede skatteudskrivning [A7 x B1]	2.769.676

Tabel 8.7

A. Beregnet udgiftsbehov – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune

	Beløb i 1000 kr.
1. Det aldersbestemte udgiftsbehov (tabel 8.8 i dette afsnit)	2.826.982
2. Det socioøkonomisk udgiftsbehov (tabel 8.10 i dette afsnit)	1.559.285
3. Samlet beregnet udgiftsbehov [A1 + A2]	4.386.267

Tabel 8.8

B. Det aldersbestemte udgiftsbehov – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune

	Enhedsbeløb kr. pr. indbygger	Antal i kommunen	Beregnet ud- giftsbehov 1.000 kr.
1. 0-5-årige	71.713,53	2.990	214.423
2. 6-16-årige	91.534,55	6.704	613.648
3. 17-19-årige	31.176,55	2.092	65.221
4. 20-24-årige	28.660,12	2.606	74.688
5. 25-29-årige	33.488,60	2.683	89.850
6. 30-34-årige	33.577,97	3.017	101.305
7. 35-39-årige	31.983,55	2.951	94.383
8. 40-44-årige	35.684,52	3.171	113.156
9. 45-49-årige	35.907,54	3.494	125.461
10. 50-54-årige	38.897,77	3.731	145.128
11. 55-59-årige	42.129,93	4.256	179.305
12. 60-64-årige	47.620,07	3.997	190.337
13. 65-74-årige	40.243,41	6.859	276.030
14. 75-84-årige	51.618,32	5.047	260.518
15. 85+årige	141.763,51	1.633	231.500
Indbyggertal i alt	-	55.231	-
	-	-	-
16. Befolkningstilbagegang	78.122,58	666	52.030
17. Aldersbestemt udgiftsbehov [Sum af B1 til B16]			2.826.982

Tabel 8.9

C. Det socioøkonomiske indeks – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune

	Vægt	Antal i kommunen	Antal i hele landet	Vægtet andel (1) x (2) / (3)
	(1)	(2)	(3)	(4)
1. Antal 20-59-årige uden beskæftigelse	0,19	3.749	361.893	0,00197
2. Antal 25-49-årige uden erhvervsuddannelse	0,13	2.784	236.897	0,00153
3. Antal billige boliger	0,06	3.688	263.300	0,00084
4. Antal diagnosticerede psykiatriske patienter	0,02	2.111	132.566	0,00032
5. Antal almene familieboliger	0,12	4.697	506.454	0,00111
6. Antal børn i familier, hvor forsørgerne har lav uddannelse	0,09	705	56.516	0,00112
7. Antal enlige over 65 år	0,03	5.662	529.318	0,00032
8. Antal personer med lav indkomst i tre ud af fire år	0,05	1.108	114.342	0,00048
9. Antal handicappede	0,04	544	44.280	0,00049
10. Antal indvandrere og efterkommere	0,06	3.901	578.383	0,00040
11. Antal 20-59-årige lønmodtagere med færdigheder på grundniveau	0,04	9.107	916.116	0,00040
12. Antal børn af enlige forsørgere	0,02	1.439	158.138	0,00018
13. Antal børn, som har flyttet tre gange	0,03	311	30.588	0,00031
14. Afstand til arbejdspladser	0,02	65.852	4.128.607	0,00032
15. Regional ledighed	0,02	420	61.503	0,00014
16. Antal 45-64 årige med begrænset erhvervs erfaring	0,05	1.776	181.878	0,00049
17. Befolkningstæthed	0,01	118.013	7.528.453	0,00016
18. Lav middellevetid	0,02	27.216	3.062.952	0,00018
	-	-	-	-
19. Sum af de vægtede kriterier	1,00	-	-	0,01075
	-	-	-	-
20. Indbyggertal	-	55.231	5.958.486	-
21. Kommunens andel af indbyggertallet i hele landet	-	-	-	0,00927
22. Socioøkonomisk indeks [C19 x 100 / C21] (I procent)				116,02807

Tabel 8.10

D. Det socioøkonomiske udgiftsbehov – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune

1. Socioøkonomisk indeks (I procent)	116,02807
2. Gennemsnitligt tillæg pr. indbygger kr.	24.332
3. Kommunens indbyggertal den 1.1.2020	55.231
4. Socioøkonomisk udgiftsbehov beregnet [D1 x D2 x D3 / 100] (I 1.000 kr.)	1.559.285

Tabel 8.11

Finansiering af tillæg vedr. beskatningsgrundlag – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune

	Kronebeløb i 1.000 kr.
1. Samlet finansieringsbeløb (samletabel 1, kolonne 4)	916.860
2. Kommunens indbyggertal	55.231
3. Samlede indbyggertal hele landet (tabel 1.1, pkt. 20)	5.958.486
4. Finansieringsbidrag [(1) x (2) / (3)] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	8.496

Anm.: Tillæg til kommuner med lavt beskatningsgrundlag giver et finansieringsbehov på 468,1 mio. kr., mens tillæg for kommuner med højt beskatningsgrundlag giver et bidrag på 1.384,9 mio. kr. Samlet er der således et netto bidrag på 916,9 mio. kr., som fordeles til alle landets kommuner efter indbyggertal.

Tabel 8.12

Korrektion overudligning (Fordeling af samlet overudligningsbeløb) – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune

	Kronebeløb i 1.000 kr.
1. Samlet finansieringsbeløb (samletabel 1, kolonne 6)	-312.660
2. Kommunens indbyggertal	55.231
3. Samlede indbyggertal hele landet (tabel 1.1, pkt. 20)	5.958.486
4. Korrektur overudligning [(1) x (2) / (3)] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	-2.904

Tabel 8.13**Finansiering af tillæg vedr. udgiftsbehov – Regneeksempel for 510 Haderslev Kommune**

	Kronebeløb i 1.000 kr.
1. Samlet finansieringsbeløb (samletabel 1, kolonne 9)	-232.884
2. Kommunens indbyggertal	55.231
3. Samlede indbyggertal hele landet (tabel 1.1, pkt. 14)	5.958.486
4. Finansieringsbidrag $[(1) \times (2) / (3)]$ (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	-2.160

Regneeksempel 2 – Kommune som bidrager med tillæg i udligning af beskatningsgrundlag og er i overudligning

I dette regneeksempel tages der udgangspunkt i Rudersdal Kommune, som bidrager i udligningen af både udgiftsbehov og beskatningsgrundlag.

Kommunen har samtidig et relativt højt beskatningsgrundlag og bidrager derfor med et tillæg i udligningen af beskatningsgrundlag, *jf. tabel 8.14*.

Kommunens udskrivningsprocent er endvidere så lav, at kommunen er i overudligning. Udskrivningsprocenten er endvidere under bundgrænsen for beregning af overudligningsbeløb, hvilket påvirker det beregnede udligningsbeløbet. I *tabel 8.15* vises beregningen af kommunens overudligningsbeløb.

I dette regneeksempel er der ikke gengivet beregningen af diverse finansieringselementer samt beregning af beskatningsgrundlag og udgiftsbehov. Der henvises her til regneeksempel 1.

Tabel 8.14

Beregning af udligning og generelle tilskud – Regneeksempel for 230 Rudersdal Kommune

	Kronebeløb i 1.000 kr.
A. Befolkningsandel	
1. Kommunens indbyggertal	57.311
2. Indbyggertal i hele landet (tabel 1.1, pkt. 20)	5.958.486
3. Kommunens befolkningsmæssige andel [$A1 \times 100 / A2$] (1 procent)	0,9618
B. Udligning af udgiftsbehov	
1. Kommunens beregnede udgiftsbehov	3.890.976
2. Det samlede kommunal udgiftsbehov (tabel 1.2, pkt. 3)	439.340.800
3. Kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov [$A3 \times B2 / 100$]	4.225.748
4. Udligningsprocent for udgiftsbehov (generel) (tabel 1.1, pkt. 29)	0,93
5. Udligningsbeløb [$(B4 \times (B1 - B3))$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	-311.340
C. Udligning af beskatningsgrundlag	
1. Kommunens beregnede skatteindtægt	6.066.712
2. Kommunernes samlede skatteindtægt (tabel 1.1, pkt. 18)	337.869.609
3. Kommunes befolkningsmæssige andel af den samlede skatteindtægt [$A3 \times C2 / 100$]	3.249.759
4. Udligningsprocent for beskatningsgrundlag (generel) (tabel 1.1, pkt. 24)	0,7500
5. Udligningsprocent for højt beskatningsgrundlag 2) (tabel 1.1, pkt. 25)	0,1800
6. Udligningsbeløb [$-(C4 / 100) \times (C1 - C3)$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	-2.112.720
7. Tillægsbeløb [$-(C5 / 100 \times (C1 - 1,25 \times C3))$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	-360.816
D. Bloktilskud (Ordinært)	
1. Samlet bloktilskud, der fordeles efter indbyggertal (tolvafrundet til hele tusind kr.)	75.225.408
2. Samlet bloktilskud [$(A3 / 100) \times D1$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	723.552

Anm.: 1) Kommunens udgiftsbehov pr. indbygger er mindre end det samlede udgiftsbehov for hele landet pr. indbygger, hvilket svarer til, at kommunens samlede udgiftsbehov er mindre end kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov for hele landet. 2) Kommunens beskatningsgrundlag pr. indbygger er højere end 125 pct. af det samlede beskatningsgrundlag for hele landet pr. indbygger, hvilket svarer til, at kommunens beregnede skatteindtægt er mindre end 125 pct. af kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede skatteprovenu for hele landet.

Tabel 8.15

Overudligningsbeløb – Regneeksempel for 230 Rudersdal Kommune

A. Beregning af maksimalt udligningsniveau:

1. Kommunens udskrivningsprocent	0,2321
2. Minimale udskrivningsprocent, som kan indgå i overudligningen (tabel 1.1, pkt. 28)	0,2325
3. Udskrivningsprocent, som anvendes i beregningen [Største af A1 og A2]	0,2325
4. Skattetryksfaktor (tabel 1.1, pkt. 19). Indgår uafrundet	0,2501
5. Udligningsprocent for beskatningsgrundlag (generel) (tabel 1.1, pkt. 24)	0,7500
6. Overudligningsgrænse (tabel 1.1, pkt. 27)	0,9300
7. Maksimal udligningsprocent [$A6 \times A3 / A4 - A5$] Indgår uafrundet	0,1145
<i>B. Hvis det maksimale udligningsprocent (A7) er mindre end 0,18, som er udligningsprocenten for tillægsbidrag i udligningen af beskatningsgrundlag, da beregnes overudligningsbidrag som:</i>	
1. Kommunens beregnede skatteindtægt	6.066.712
2. Kommunens andel af det samlede skatteindtægt for hele landet	3.249.759
3. Overudligningsbeløb [$(0,18 - A7) \times (B1 - 1,25 \times B2)$] (Tolvafrundet til hele tusind kr.)	131.352

8.5 Nærmere om metode for beregninger (tekniske formler)

I dette tekniske bilag er vist de konkrete formler for de dele, som indgår i opgørelsen af udligningen af beskatningsgrundlag og udligning af udgiftsbehov samt opgørelsen af overudligning.

Udligning af udgiftsbehov

Der sker en udligning baseret på en opgørelse af hver enkelt kommunes udgiftsbehov.

Kommuner med et beregnet udgiftsbehov under landsgennemsnittet bidrager med 93 pct. af den del af udgiftsbehovet, som ligger under det landsgennemsnitlige udgiftsbehov. Kommuner med en beregnet udgiftsbehov over landsgennemsnittet modtager et tilskud på 93 pct. af den del af udgiftsbehovet, som ligger over det landsgennemsnitlige udgiftsbehov. Det svarer til, at kommuner udlignes med 93 pct. af forskellen mellem kommunens beregnede udgiftsbehov og kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede udgiftsbehov for hele landet.

En kommunes beregnede udgiftsbehov opgøres på grundlag af befolkningens alderssammensætning og den socioøkonomiske struktur i kommunen. Af de samlede kommunale udgifter henregnes 67 procent til det aldersbestemte udgiftsbehov og 33 procent til det socioøkonomiske udgiftsbehov.

Resultatet af udligning af udgiftsbehov for en vilkårlig kommune nr. k (R_k^U) beregnes konkret således:

$$(1) \quad R_k^U = 0,93 \cdot \left(U_k - \frac{n_k}{n} \cdot U \right)$$

hvor U_k er det samlede beregnede udgiftsbehov i kommune nr. k , n_k er indbyggertallet i kommune nr. k , n er det samlede befolkningstal for hele landet og U er det samlede kommunale udgiftsbehov. Det skal bemærkes, at summen af alle udligningsbeløb efter ovenstående ligning (1) er lig med nul.

Kommuner med et udgiftsbehov over landsgennemsnittet får et tillæg på 2 pct. for den del af udgiftsbehovet, som overstiger landsgennemsnittet. Tillægget (T_k^U) beregnes for disse kommuner konkret således:

$$(2) \quad T_k^U = 0,02 \cdot \left(U_k - \frac{n_k}{n} \cdot U \right)$$

Tillægget efter ligning (2) finansieres af alle landets kommuner efter indbyggertal.

Udligning af beskatningsgrundlag

Der sker en udligning af kommunernes regnede beskatningsgrundlag. Kommuner med en beskatningsgrundlag over landsgennemsnittet bidrager med 75 pct. af den del af beskatningsgrundlaget, som overstiger landsgennemsnittet. Kommuner med en beskat-

ningsgrundlag under landsgennemsnittet modtager 75 pct. af den del af beskatningsgrundlaget, som ligger under landsgennemsnittet. Det svarer til, at kommunerne udlignes med 75 pct. af forskellen mellem kommunens beregnede beskatningsgrundlag og kommunens befolkningsmæssige andel af det samlede beskatningsgrundlag for hele landet.

En kommunes beskatningsgrundlag opgøres ud fra kommunens udskrivningsgrundlag for indkomstskat tillagt en andel af de beregningstekniske grundværdier for henholdsvis produktionsjord og øvrige ejendomme, *jf. afsnit 2.1*

Kommune nr. k 's beskatningsgrundlag (BG_k) udregnes konkret således:

$$(3) \quad BG_k = UG_k + \frac{g^{PJ}}{t} \cdot V_k^{PJ} + \frac{g^\emptyset}{t} \cdot V_k^\emptyset$$

hvor UG_k er udskrivningsgrundlaget for kommune nr. k , g^{PJ} er forholdet mellem det samlede skønnede provenu fra grundskyld på produktionsjord og summen over alle kommuner af de samlede beregningstekniske grundværdier for produktionsjord, V_k^{PJ} er den beregningstekniske grundværdi for produktionsjord for kommunen, $g^\emptyset$ er forholdet mellem det samlede skønnede provenu fra grundskyld på øvrige ejendomme og summen over alle kommuner af de beregningstekniske grundværdier for øvrige ejendomme, $V_k^\emptyset$ er den beregningstekniske grundværdi for øvrige ejendomme for kommunen og t er den landsgennemsnitlige udskrivningsprocent (også kaldet skattetryksfaktoren).

Resultatet af udligning af beskatningsgrundlag for en vilkårlig kommune nr. k (R_k^{BG}) beregnes konkret således:

$$(4) \quad R_k^{BG} = -0,75 \cdot \left(BG_k - \frac{n_k}{n} \cdot BG \right) \cdot t$$

hvor n_k er indbyggertallet i kommune nr. k , n er det samlede indbyggertal i hele landet, og BG er det samlede kommunale beskatningsgrundlag i hele landet. Det skal bemærkes, at summen af alle udligningsbeløb efter ovenstående ligning (4) er lig med nul.

Kommuner med et beskatningsgrundlag over 125 pct. af landsgennemsnittet bidrager med et tillæg på 18 pct. af den del af beskatningsgrundlaget, som overstiger 125 pct. af landsgennemsnittet. Tillægget beregnes for disse kommuner konkret således:

$$(5) \quad T_k^{BG} = -0,18 \cdot \left(BG_k - 1,25 \cdot \frac{n_k}{n} \cdot BG \right) \cdot t$$

Kommuner med et beskatningsgrundlag under 90 pct. af landsgennemsnittet får et tillæg på 20 pct. af den del af beskatningsgrundlaget, som ligger under 90 pct. af landsgennemsnittet. Tillægget beregnes for disse kommuner konkret således:

$$(6) \quad T_k^{BG} = -0,2 \cdot \left(BG_k - 0,9 \cdot \frac{n_k}{n} \cdot BG \right) \cdot t$$

Nettovirkningen af de to tillæg efter ligning (5) og (6) fordeles på alle landets kommuner efter indbyggertal.

Statens bloktilskud

Staten yder årligt et generelt bloktilskud til kommunerne, hvoraf den største del fordeles i forhold til den enkelte kommunes andel af det samlede indbyggertal.

Det generelle tilskud til en vilkårlig kommune nr. k (T_k^G) beregnes konkret således:

$$(7) \quad T_k^G = \frac{n_k}{n} \cdot T$$

hvor T er det samlede bloktilskud, der fordeles efter indbyggertal, jf. tabel 1.1, pkt. 01.

Overudligning

I udligningen indgår en overudligningsbestemmelse – et udligningsloft – der skal sikre, at en kommune, som bidrager med tillæg i udligningen af beskatningsgrundlag, højst må aflevere 93 pct. af provenuet af en stigning i udskrivningsgrundlaget til de kommunale udligningsordninger.

For hver enkelt kommune beregnes et maksimalt udligningsniveau, som udtrykker, hvor meget provenuet af udskrivningsgrundlaget, der kan udlignes, når kommunen højst må kunne miste 93 pct. af skatteprovenuet ved en potentiel stigning i udskrivningsgrundlaget.

Overudligning vil særligt omfatte de kommuner, som har en lav udskrivningsprocent i forhold til den skattetryksfaktor, der indgår i overudligningsberegningen.

Er kommunens maksimale udligningsniveau mindre end det faktiske udligningsprocent på 18 pct., "rammer" kommunen overudligningsloftet, og der sker derfor en nedsettelse af udligningen.

Det maksimale udligningsprocent ($\bar{p}_k$) beregnes som:

$$(8) \quad \bar{p}_k = 0,93 \cdot up_k / t - 0,75$$

hvor up_k er kommune nr. k 's udskrivningsprocent for tilskudsåret, idet der for den foreløbige opgørelse anvendes udskrivningsprocenten i beregningsåret og t er skattetryksfaktoren, jf. tabel 1.1, pkt. 19.

Den maksimale udligningsprocent kan dog ikke blive lavere end svarende til en udskrivningsprocent på 23,25 pct., jf. tabel 1.1, pkt. 28.

Hvis kommunens maksimale udligningsprocent er mindre end 18 pct., opgøres tillægget til udligningen af beskatningsgrundlag ved anvendelse af den maksimale udligningsprocent frem for 18 pct. Dette korrigeres ved beregning af et overudligningsbeløb.

Overudligningsbeløbet for en kommune i overudligning (O_k) beregnes konkret således:

$$(9) \quad O_k = (0,18 - \bar{p}_k) \cdot \left(BG_k - 1,25 \cdot \frac{n_k}{n} \cdot BG \right) \cdot t$$

Det samlede overudligningsbeløb for alle kommuner i overudligning finansieres af alle landets kommuner efter indbyggertal.

Bilag 8.1

Oversigt over meropgaver 2023-2024 til brug for opgørelsen af det samlede udgiftsbehov for kommunerne i 2024 findes i nedenstående *tabel 8.16*.

Tabel 8.16

Meropgaver 2023-2024 (Opgjort i 2023 pl, mio. kr.)

Aktstykke 320 af 29. juni 2021

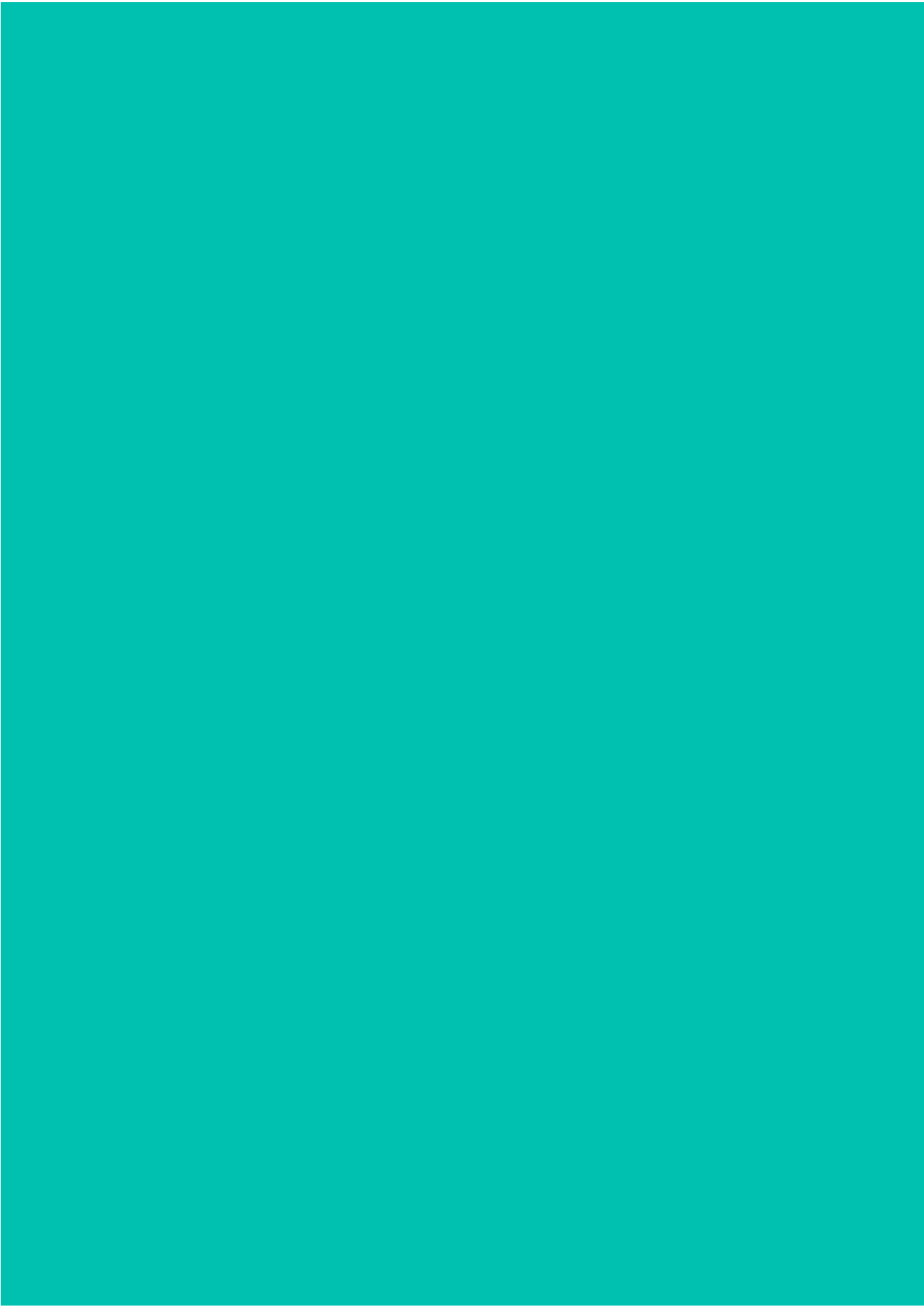
L 1061 om ændring af ejendomsvurderingsloven og forskellige andre love	-8,2
L 743 om ændring af lov om aktiv socialpolitik mv.	1,1
Fastlæggelse af regulering for 2024 vedr. Bek. 1252	-1,3
Fastlæggelse af regulering for 2024 vedr. L 1060	-33,1
Fastlæggelse af regulering for 2024 vedr. L 1613	-2,6
Fastlæggelse af regulering for 2024 vedr. L 286	1,7
Fastlæggelse af regulering for 2024 vedr. L 318	0,5
Fastlæggelse af regulering for 2024 vedr. L 446	-3,3
Fastlæggelse af regulering for 2024 vedr. L 628	2,9
Suspension af dagpengeforbrug ved hjemsendelser mv	1,7
L 165 om yderligere forlængelser vedr. dagpenge, sygedagpenge og barselsloven	5,6
L 21 om ændring af lov om lov om social pension	1,0
L 1337 om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring mv.	2,5
L1380 om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats mv.	2,0
L 2202 om ændring af lov om social pension mv.	-10,4
Skattefri udbetaling af efterlønsbidrag mv.	4,7
Bek. 1478	-0,6
Lovbek. 442	-0,1
Kommunal medfinansiering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2022-2025	0,6
Kommunal medfinansiering af den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020	1,4
Kommunal medfinansiering af digitalisering på kørekortområdet	0,3
<i>I alt (2022 pl)</i>	-33,6
<i>I alt (2023 pl)</i>	-34,6

Aktstykke 318 af 23. juni 2022

L 2227 om ændring af ejendomsvurderingsloven og forskellige andre love	-1,3
Efterregulering vedr. L 1059 af 30. juni 2020 om ændring af lov om social service og lov om socialtilsyn	4,2
Ændring af lov om lov om socialtilsyn og lov om social service	0,1
Ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område	-0,1
FL-aftale om gratis tandpleje for unge	121,6

L 1160 om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats mv. (Bedre ressourceforløb)	1,1
L 1964 om forlængelse af den midlertidige arbejdsfordeling	4,6
L 343 om indførelse af øremærket orlov, ligedeling af retten til barselsdagpenge m.v.	3,2
L 877 om Rammeaftale om plan for genåbning af Danmark	7,9
L 2529 om forlængelse af den midlertidige arbejdsfordelingsordning m.v.	-0,4
L 2594 om ændring af dagtilbudsloven	1.620,8
L 174 om Fremtidigt evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen m.v.	-5,8
FGU skoleydelse for elever i efterværn	6,8
Lov om kemikalier	15,4
Medfinansiering af overgang til ny digital infrastruktur	20,1
Medfinansiering af drift, advisering og support af digital infrastruktur	-19,0
Initiativer i sundhedsreformen	0,7
Kommunal medfinansiering af it-infrastruktur på sundhedsområdet	26,1
Kommunal medfinansiering af MedCom-løsninger i den fælles it-infrastruktur på sundhedsområdet	9,6
Brugertilfredshedsundersøgelser og offentlige ledelsesinitiativer	1,3
<i>I alt (2023 pl)</i>	<i>1.816,9</i>
<i>I alt (2023 pl)</i>	<i>1.816,9</i>
 <i>Aktstykke 117 af 29. juni 2023</i>	
Fremadrettet budgetgaranti 2023-2024	3.825,8
Lov om ændring af udbudsloven m.v. (Opfølgning på initiativer om et styrket offentligt-privat samarbejde m.v.)	4,8
Ændring af Bekendtgørelse om udmåling af tilskud til ansættelse af hjælpere m.v.	19,4
Ændring af Bekendtgørelse om socialtilsyn	0,7
Barnets Lov	347,1
Ændring af lov om social service (Hurtigere og mere fleksibel hjælp til borgere med en hastigt fremadskridende sygdom)	10,0
Ændring af lov om ændring af lov om social service m.v.	231,9
Ændring af lov om social service (Ophævelse af aldersgrænsen og dispensationsadgangen m.v.)	3,8
Ændring af lov om forsøg med et socialt frikort (Forlængelse af forsøg med et socialt frikort)	6,8
Bekendtgørelse om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet	0,7
Lovforslaget om ændring af partiregnskabsloven og partistøtteleven (nye bundgrænser for offentlig partistøtte m.v.)	-1,1
Efterregulering vedr. lov nr. 1536 af 27/12 2014	-0,7
Lov nr. 875 af 21. juni 2022	18,9
Lov nr. 878 af 21. juni 2022	7,1
Forslag til Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v.	43,8
Forslag til Lov om ændring af lov om social pension, lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.	13,0

Forslag til Lov om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v. (Arbejdsløshedskassernes ansvar mv.)	-165,7
Afskaffelse af store bededag som helligdag	190,9
Ændring af lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov	3,3
Ændring af lov om folkeskolen (Forlængelse af de udvidede frihedsgrader om afkortning af skoleugens længde mv.)	-4,4
Bek. om udvidet producentansvar for filtre til tobaksvarer	33,0
Ændring af pantbekendtgørelse - udvidet producentansvar for drikkeflasker af engangsplast	0,1
Bek. om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (Hyppig udslusning)	0,1
Bek. om ændring af bekendtgørelse om gebyrer og afgifter på Færdselsstyrelsens område	0,7
Etablering og drift af nye ICS-lokationer	2,7
Kommunal medfinansiering af it-infrastruktur på sundhedsområdet (National Serviceplatform og Fælles Medicinkort m.fl.)	-26,3
Kommunal medfinansiering af MedCom-løsninger i den fælles it-infrastruktur på sundhedsområdet	-11,7
Omlægning af offentlige myndigheders betaling for CPR-data	1,9
Kommunal medfinansiering af ekstraordinært løft af Sundhed.dk til afledt drift.	-0,4
Regulering af midler til drift, advisering og support af digital infrastruktur	3,3
Kommunal medfinansiering af videreudvikling og robust drift af infrastruktur	-30,4
Finansiering af MitID-support i Borgerservice i 2023	15,6
Etablering af lokale energikoordinationsfora mhp. at styrke den lokale koordinering af varmeplanlægningen	13,0
Frafald af kommunal takstfinansiering til særlige pladser	-51,7
Oprettelse af nye klasselokaler mv. sfa. sænket klasseloft i folkeskolens 0.-2. klasse	53,7
Det Fælleskommunale Ejendomsstamregister (ESR)	-108,4
Nedbringelse af udgifterne til jobcenterdrift i kommunerne	-254,0
<i>I alt (2024 pl)</i>	<i>4.197,3</i>
<i>I alt (2023 pl)</i>	<i>4.039,7</i>
Meropgaver i alt 2023-2024 (2023 pl)	5.822,1

Kapitel 9

Oversigt over tabeller

Samletabel 1 til 4 for udligning og tilskud 2024

Tabel 1. Grundparametre 2024

Tabel 2. Data til opgørelse af beskatningsgrundlag 2024

Tabel 3.1. Data vedr. udgiftsbehov 2024

Tabel 3.2. Data vedr. socioøkonomiske udgiftsbehov 2024

Tabel 3.3. Data vedr. aldersbestemte udgiftsbehov 2024

Tabel 4. Overudligningstabel 2024

Tabel 5. Udligning vedr. indvandrere og efterkommere 2024

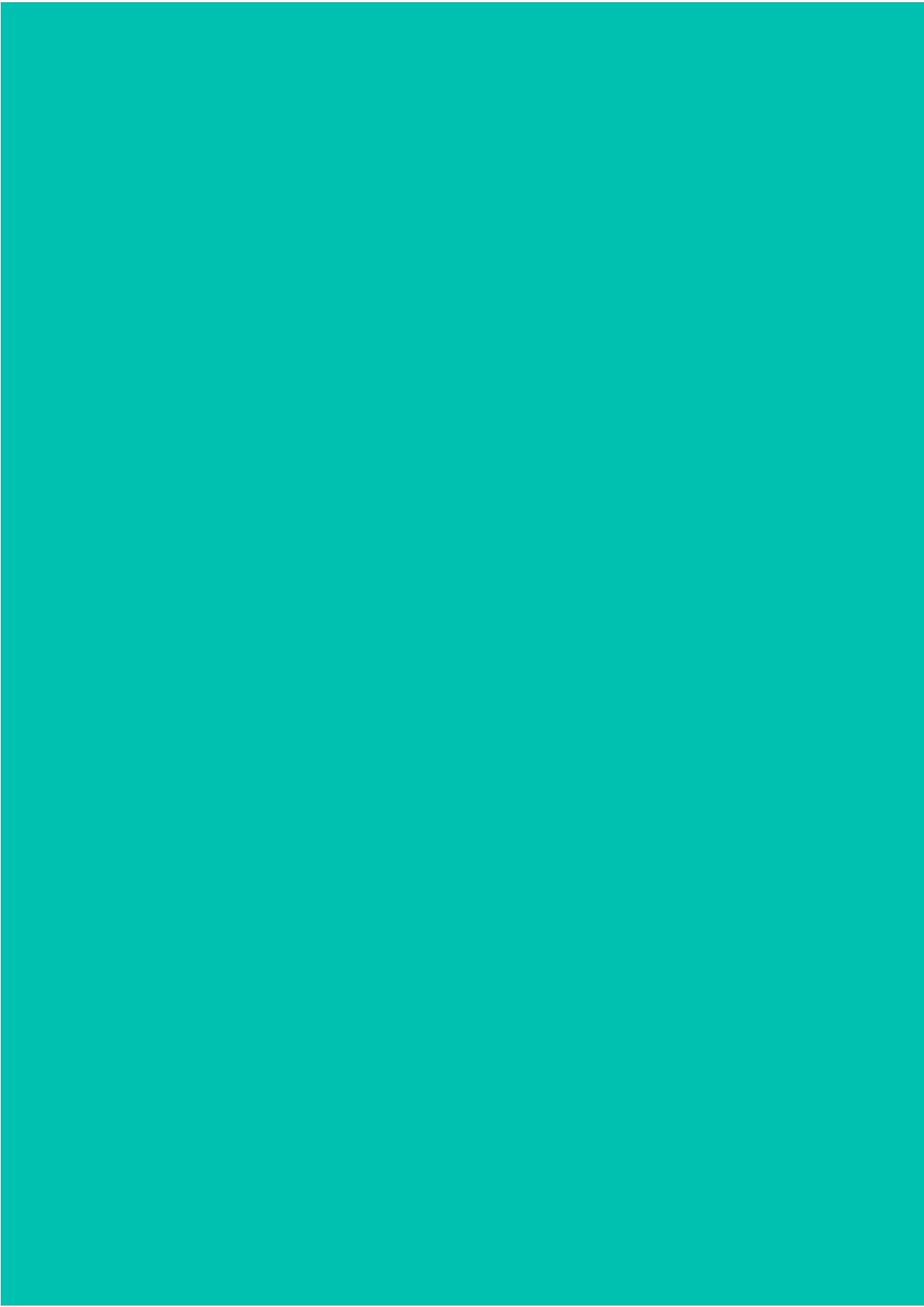
Tabel 6. Afregning af selskabs- og fondsskat i 2024 (vedr. 2021 og tidligere år)

Tabel 7. Udligning af selskabsskat 2024

Tabel 8. Udligning af dækningsafgift vedr. offentlige ejendomme 2024

Tabel 9. Midtvejsregulering m.v.– beløb til afregning i 2023

Tabel 10. Særligt tilskud til kommuner med høj udvikling i ledigheden 2023

Kapitel 10

Love og bekendtgørelser mv.

Oversigt over love og bekendtgørelser

1. Bekendtgørelse af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner, lovbekendtgørelse nr. 63 af 19. januar 2021.
2. Lov nr. 679 af 3. juni 2023 (Ændring af udligningsloven).
3. Lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning, jf. lov nr. 477 af 17. juni 2008.
4. Lov om ændring af lov om nedsættelse af statstilskuddet til kommuner ved forhøjelser af den kommunale skatteudskrivning (Ændring af perioden for individuelle nedsættelser af bloktilskuddet mm.), jf. lov nr. 709 af 25. juni 2010.
5. Bekendtgørelse nr. 983 af 27. juni 2023 om opgørelse og afregning af kommunal udligning og tilskud til kommunerne for 2024.
6. Bekendtgørelse nr. 980 af 27. juni 2023 om fastsættelse af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for kommunerne for 2024.
7. Bekendtgørelse nr. 982 af 27. juni 2023 om opgørelse af den kommunale budgetgaranti.
8. Bekendtgørelse nr. 979 af 27. juni 2023 om opgørelsen af den særlige tilskudsordning for 2023.
9. Bekendtgørelse nr. 443 af 11. april 2022 om indberetning af provenu af dækningsafgift på offentlige ejendomme
10. Bekendtgørelse nr. 991. af 28. juni 2023 om nedsættelse af færgetakster for godstransport til og fra visse øer
11. Bekendtgørelse nr. 992 af 28. juni 2023 om nedsættelse af færgetakster for biler, passagerer m.v. til og fra visse øer.
12. Finansudvalgets aktstykke 117 af 29. juni 2023.